SESSIÓ NÚM. 31.2

La sessió, suspesa ahir, es reprèn a les deu del matí i tres minuts. Presideix la presidenta del Parlament, acompanyada de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per la secretària general i el lletrat Francesc Pau i Vall.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat, acompanyat de la vicepresidenta del Govern i titular del Departament de Governació i Relacions Institucionals, i els consellers d'Economia i Coneixement, d'Interior, de Territori i Sostenibilitat, d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, de Benestar Social i Família, d'Empresa i Ocupació i de Justícia.

La presidenta

Senyores diputades, senyors diputats, es reprèn la sessió amb el tercer punt de l'ordre del dia, que és l'Informe del Síndic de Greuges al Parlament corresponent al 2011.

Informe
del Síndic de Greuges al Parlament corresponent al 2011 (tram. 360-00006/09)

En primer lloc, em plau saludar en nom de la cambra el síndic de greuges, l'ilustre senyor Rafael Ribó, el seu equip, que avui ens acompanya, i també els síndics i síndiques locals i el síndic de la universitat. Bon dia i benvinguts a la seu del Parlament de Catalunya.

D'acord amb l'article 159.3 del Reglament, farà la presentació del resum general de l'informe anual el síndic de greuges, l'ilustre senyor Rafael Ribó.

El síndic de greuges (Rafael Ribó i Massó)

Gràcies, presidenta. Una salutació als síndics locals i universitaris presents i a totes i tots vostès en el moment de presentar-los l'Informe del Síndic del 2011.

Saben vostès que el Síndic ha de presentar al Parlament tres informes anuals: el de la situació dels drets dels infants, d'acord amb la Convenció de Ginebra, que va ser presentat l'octubre i que ara amb la constitució que vostès han fet d'una comissió de la infància veurem el 22 de maig, crec; l'Informe de l'Autoritat Catalana de Prevenció de la Tortura i els Maltractaments, d'acord amb el protocol de les Nacions Unides, informe que es va presentar el desembre i que ja va ser discutit, i l'informe anual, que ho comprèn tot, que va ser lliurat el 15 de febrer en aquesta cambra, discutit ja en quatre sessions de comissió i avui en plenari.

Fa 2.200 anys –2.200 anys– que a Megalòpolis, a l'Arcàdia, Polibi començava la seva història, gran clàssic del que és història, dient: «No hi ha per als homes cap norma més segura que la coneixença dels fets esdevinguts anteriorment.» Amb tota la modèstia del món, el que els parla, elegit per vostès, no fa 2.200 anys, sinó fa tres anys, que els diu en el frontispici dels informes: «Compte amb l'erosió de drets a partir de prioritats pressupostàries.»

L'any 2009 ens referíem des del Síndic institució a petites puntes significatives de prioritats socials que lesionaven drets. L'any 2010, quan ho presentàrem el febrer, i després en plenari el març o l'abril del 2011..., de l'exercici del 2010..., advertíem de polítiques ja gruixudes que afectaven drets importants, com els lloguers socials, les necessitats educatives especials, els infants en risc, etcètera. I el 2011 nosaltres els hem advertit que aquesta reducció continua afectant, però amb un afegitó: assenyalem que hi ha hagut males pràctiques administratives que han deixat gent en la indefensió.

He de dir, a continuació, que és un exercici on s'ha incrementat molt el treball en el Síndic, i he de dir que és un exercici on s'ha incrementat molt la col·laboració de l'Administració amb el Síndic.

Aquest volum de l'informe, que tenen penjat al web i el tenen en suport informàtic a disposició de tots i totes vostès, comença justament dient que el Síndic és conscient de la dimensió i de les conseqüències de la crisi, i de l'estret marge de moviment que tenen les institucions públiques catalanes a l'hora de decidir sobre la despesa pressupostària. Per tant, constatant aquestes afectacions i conscients d'aquesta situació, és evident que el marge de debat sobre les queixes que rebem i els suggeriments i les recomanacions que hem fet a les administracions s'ha de basar en la discussió de les prioritats, o sigui, de les opcions que ha de fer el governant i només el governant –i té la responsabilitat democràtica de fer-les i ningú el pot substituir– a l'hora de decidir on s'inverteix, on s'utilitzen els cabals públics.

L'afectació de determinats drets socials per l'afebliment de polítiques socials debilita també el paper que ha de jugar el poder públic en la garantia d'aquests drets, però es complica, per dir-ho d'una forma suau, si a més afecta el dret a la bona administració.

Jo els donaré de forma telegràfica alguns exemples d'aquesta erosió, però especialment d'aquesta mala administració. Hi va haver mala administració –concepte tècnic que s'utilitza des que el rei de Suècia va decidir crear l'Ombudsman, el primer del món, el 1809– a partir de l'operació que es va encetar aquest estiu en la gestió de la renda mínima d'inserció, quan es va passar al pagament mitjançant xec bancari i quan després, també en diàleg immediat i també en col·laboració amb el Síndic, es va tornar al sistema de pagament per transferència. Es van aturar pagaments fins a arribar a verificar dades, i es va entendre clarament que es bloquejava un pagament d'una forma incorrecta si era una suspensió de fet d'un dret.

Tot dubte ha de dur a la investigació. El dubte no pot dur a negar el dret. Ha de dur a una investigació de la qual ha de sortir la decisió, de forma fefaent i amb tot el rigor que està regulat per l'Administració, de si aquell dret pot ser o no objecte de satisfacció. I és en aquest sentit que encara arrosseguem les seqüeles d'aquelles decisions, davant d'aquell bloqueig o davant de la lentitud i demora a l'hora de fer els pagaments pendents o de resoldre les demandes d'aquesta mateixa renda.

Parlem de milers de persones..., on segur que hi ha hagut irregularitats i on cal, i el Síndic dóna tota l'autoritat al combat de les irregularitats..., però no pot ser que això signifiqui afectar un volum molt important de milers de persones que estan al llindar de la inclusió social, i més en uns temps com els actuals de crisi econòmica.

És diferent el que hem notat quan han crescut de forma important les queixes en el tema de la política de salut. Sempre, el síndic els havia dit que estava fins i tot sorprès, essent la salut un servei tan universal –el més universal que tenim, el que poden fer servir no només els 7 milions i centenars de milers de ciutadans catalans o de persones que tenen tots els drets a Catalunya, sinó també una part de la gent que ha vingut d'altres llocs i no tenen ni molt menys del tot regularitzada la seva situació–, de l'escassetat proporcional de queixes que arribaven.

Per raons pressupostàries, òbviament, s'ha entrat en una reordenació de determinades polítiques importants en salut que al nostre entendre, d'acord amb l'anàlisi de les queixes i les resolucions emanades, erosiona drets de les persones. Caldria ser molt més curós quan, disposant de catàlegs legals de què hom pot esperar sobre la consulta, sobre la diagnosi, sobre la intervenció..., o bé es complissin o bé els modifiquéssim si no disposem dels recursos necessaris. I el síndic és conscient que això també es coordina o es connecta, i hauria de fer-se de forma coordinada, amb decisions que es prenen en el consell territorial a nivell d'Estat.

Però ens referim bàsicament a les queixes que ens arriben quan els temps d'espera superen de molt, però de molt, el que està regulat i el que està normat encara avui.

Hem tingut problemàtiques molt més puntuals, en el camp de la salut, com són tots els temes dels fàrmacs i de l'accés a la farmàcia en general, que també hem pogut treballar tant amb l'Administració com amb el col·legi professional.

Notem fenòmens similars a través de les queixes en el camp educatiu quan es redueixen recursos humans i econòmics dels centres. A principis del 2011, 165 centres públics es van adreçar al síndic amb un motiu principal: la reducció de la partida pressupostària que el departament destinava o destina al funcionament de centres, reduccions que afecten l'eliminació de dotacions associades a programes d'innovació educativa o de recursos específics per atendre adequadament la diversitat de l'alumnat.

En la mateixa línia, o en paral·lel, les queixes o actuacions d'ofici que hem fet sobre la situació de centres educatius, on en alguns es donen condicions materials, ja sigui per antiguitat –o sigui, per haver-se quedat vells i obsolets–, ja sigui perquè havent estat posats en forma moderna –en allò que se'n diu falsament «barracons», que de vegades tenen condicions millors fins i tot que centres construïts sòlidament... Però en aquells que, sigui per les condicions de conservació, per l'antiguitat, per defectes constructius del centre o per limitacions d'espai..., es donen condicions que atempten o poden atemptar contra la dignitat dels infants i dels mateixos professionals que hi treballen.

Però en aquest camp de l'educació jo els subratllaria, com el fet més punyent que podem detectar en afectació de drets, el que toca la igualtat d'oportunitats quan es redueixen les beques de transport o de menjador escolar. Una escola que tingui el menjador buit o amb poca assistència ens alerta de l'atemptat a la igualtat d'oportunitats, perquè es dóna, i més en crisi, el cas normal que les famílies ja no solament no poden pagar el menjador, sinó que ja no fan anar els seus fills a l'escola.

Per això també demanem que es cuidi l'educació inclusiva, que es tinguin en compte les previsions legals que hi han a Catalunya sobre educació inclusiva, i que com a prioritat es posin per davant les dotacions per a necessitats educatives especials.

Em podria també aturar, en algunes d'aquestes puntes en el camp de la infància –que veurem detingudament en la comissió corresponent junt amb la meva adjunta pels drets dels infants, tal com està establert a la llei–, en tots els temes que especialment afecten avui l'atenció dels infants i l'ajuda als pares en la criança dels fills, o en aquells que afecten la recuperació i rehabilitació de l'infant i l'adolescent en el sistema de protecció.

És evident, com deia fa poca estona al president de la Generalitat, que hem de saber fins i tot calcular el cost en un centre o en una família a l'hora de decidir, d'acord amb el que ens diuen els experts, on és la idoneïtat en el tractament d'aquell infant que pot tenir una problemàtica o un risc social. I fins ara es demostra que, essent molt més barata la família, caldria dedicar-hi potser més recursos, més foment, més cultura i més ajut, perquè seria molt més idoni per a l'atenció d'aquell infant.

I en l'informe d'enguany els hem assenyalat, com a particularitat significativa, les mancances que hem detectat en l'atenció de la salut mental dels infants i dels adolescents.

No em voldria estendre més amb exemples de les diverses administracions o departaments, però sí que voldria aturar-me només uns breus moments en la mateixa Administració i en el funcionament de l'Administració, com a concepte i com a institució global.

Tenim pendent a Catalunya, i també a l'Estat espanyol, però específicament –i em toca a mi recordar-ho– a Catalunya, l'obertura de majors canals de participació de la població amb l'Administració. Tenim pendent la regulació de manera completa del dret d'accés a la informació. És un dret regulat per codi europeu. És un dret que està, ja, aplicat a moltes democràcies europees, i Espanya i Catalunya anem al vagó de cua en aquest tema.

I l'any 2012, amb totes les facilitats que tenim tecnològiques i amb el canvi de cultura per què passen positivament les noves generacions, seria importantíssim que, amb diligència, des del Govern de Catalunya donéssim empenta a aquest tema i que els parlamentaris que treballen, com ens consta, en aquesta casa en la

qüestió també poguessin entrar aviat en la solució legislativa d'aquesta dimensió.

I, permetin-me que els citi també un tema –i que els el citi al final d'aquest apartat de l'Administració, que sembla que sigui només un serrell–, no deixa de ser molt important que enguany hàgim tingut encara mes queixes, explicables, en l'apartat de contractació de les administracions quan petites i mitjanes empreses s'han trobat amb serioses dificultats pels impagaments de les administracions. I hem demanat a les administracions que hi hagi una major planificació, estabilitat i coneixement de quins són els terminis concrets de liquidació d'aquests deutes com a apartat important a l'hora de la reactivació també de la situació econòmica.

En l'informe hi trobaran vostès tota una dimensió important per als temes d'habitatge, d'urbanisme, de consum o d'urbanitzacions, ja que en època de vaques grasses parlàvem tots de la possibilitat d'aplicar-hi polítiques similars a les que es van dissenyar per als barris i que avui tornen a aparèixer com a dificultats, paràlisi o situacions en condicions quotidianes difícils.

Però en aquest apartat sí que hi ha un tema que no podem deixar d'esmentar, on l'any 2011 el síndic va aconseguir una gran col·laboració de l'Administració i ciutadana: el redreçament dels deutes hipotecaris. A la institució del síndic s'hi reuneix una comissió formada per representants de l'Agència d'Habitatge de Catalunya, de l'Ilustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, del Col·legi de Notaris, del Tribunal Superior de Justícia, de Càritas Diocesana i d'entitats financeres. I hem avançat –com vostès coneixen, perquè en part ja ha estat dipositat en aquest Parlament– amb recomanacions com difondre entre les persones afectades per aquest endeutament aquells dos grans instruments que continuen essent avui Ofideute, per part del Govern de Catalunya, i Càritas a l'hora d'entrar allà d'immediat a paliar, solucionar, i acomboiar, orientar, informar, les persones que es troben en aquesta difícil situació del sobreendeutament.

Hem proposat a tots els grups parlamentaris un conjunt de modificacions fiscals per ajudar en aquestes operacions, i els he de felicitar, perquè en part van ser recollides en els debats de l'exercici pressupostari d'enguany. I treballem per trametre a les Corts Generals una proposta de sistema de redreçament de deutes en cas de sobreendeutament com el que es fa a França o com el que es fa a Alemanya, un instrument administratiu vinculant amb participació de totes les institucions per a la resolució d'aquesta temàtica tan punyent.

Es tracta, en definitiva, de ser capaços de veure que en època de crisi, en època d'agreujament dels temes socials, és un moment de fer prioritats de màxima necessitat, de saber on és la línia d'inclusió i de fer també un discurs de valors forts, de comunitat, d'igualtat i d'equitat. Un clàssic diu que la disposició a admirar, i fins i tot adorar, el ric i el poderós i menysprear, o com a mínim negligir, persones pobres o amb dificultats és la major i més universal causa de corrupció dels sentiments morals. Ho escrivia Adam Smith a la *Teoria dels sentiments morals* el 1759, i crec que té molta actualitat per contemplar els debats que de vegades es propaguen sobre què succeeix en uns moments tan convulsos com els actuals.

I és normal, és explicable i fins i tot és, com ha dit algun governant, d'expressió de salut pública que hi hagi un conjunt d'entitats socials que reivindiquin, que demanin, que es mobilitzin i que es manifestin. És un moment molt dur on la democràcia permet l'exercici de molts drets que hauríem de contemplar com una activació de la societat quan plantegen temes tan elementals a l'entorn de la inclusió social.

L'exercici del 2011 el síndic va haver d'abordar l'esdeveniment dels anomenats «indignats», i vàrem fer dues actuacions d'ofici sobre el que va succeir a la plaça Catalunya el 27 de maig i a l'entorn d'aquesta institució, el Parlament de Catalunya, el 15 de juny. En aquelles actuacions d'ofici el síndic afirma categòricament, seguint el Tribunal Constitucional fil per randa, que no es pot limitar ni el dret de reunió ni el dret de manifestació. Són dos drets elementals, fonamentals, que estan a la Constitució i que han estat objecte de successives sentències del Tribunal Constitucional. Toca a l'Administració prendre les mesures per a l'exercici d'aquests drets, ja que poden afectar els drets d'altres persones, tal com també contemplàvem nosaltres en l'actuació d'ofici.

Nosaltres vam entrar a analitzar com s'havia actuat davant d'aquells dos esdeveniments. La nostra proposta en l'actuació d'ofici és precisament la de contribuir des de l'anàlisi dels fets a millorar l'Administració. Quan demanem el respecte a aquells drets, o l'ús proporcional de la força, o la identificació dels agents que participen en aquells esdeveniments, demanem el compliment de l'ordenament legal i el respecte dels drets fonamentals.

Hem vist avenços per part del Departament d'Interior en temes com la mediació, en temes com la formació. Estem pendents, respecte al Departament d'Interior, de les seves respostes sobre el que està previst legalment en la identificació dels que participen en aquests esdeveniments. I estem pendents, respecte a totes les administracions, començant pels ajuntaments, que si mai es tornessin a produir esdeveniments similars o paral·lels com actuarien, ja que estan també obligats per norma a fer allò que sigui necessari per conciliar el dret de reunió o de manifestació amb els drets de tercers, com poden ser vianants, com poden ser persones que puguin travessar zones pretesament ocupades o com poden ser comerços, que han de poder tenir la seva activitat amb tota llibertat. I aquí està el secret i la importància del que en diem «democràcia».

No és d'estranyar que, amb aquestes condicions i amb aquestes característiques, vegin a l'exercici del Síndic de Greuges del 2011 un increment important del volum de la feina. Les queixes varen créixer un 35,4 per cent. Vostès deuen recordar que, any rere any, darrerament parlàvem d'un increment del 5 i del 6 per cent. Enguany hi ha hagut aquest creixement, perfectament explicable per les difícils condicions que travessem, per alguns errors comesos en polítiques públiques i també –permetin-me que els ho digui amb orgull, al

capdavant d'una institució molt col·lectiva sense la qual jo no podria treballar– per un increment de la presència de tota la gent del síndic arreu de Catalunya.

Però els he dit que això va acompanyat d'un increment important de l'acceptació de les resolucions i, per tant, de la col·laboració de l'Administració amb el síndic. L'any 2011 és el primer any que l'obstaculització al síndic és zero des del 1984. La primera vegada que no hi ha hagut ni una sola administració que hagi deixat d'informar el síndic.

I no sé si se m'entén el que vull subratllar. Si qualsevol persona, entitat, institució, de Catalunya s'adreça al síndic amb una queixa, el síndic no té per què donar credibilitat al que li arriba. Ho ha de contrastar, o directament, si veu que aquelles informacions són errònies, o adreçant-se a les administracions o empreses privades corresponents. I és quan rep la informació d'aquestes administracions o empreses que pot dilucidar si hi ha marge o no per a una recomanació, un suggeriment, per solucionar aquell cas, per solucionar tots els que podrien venir al darrere i per millorar l'Administració. I rebutja un percentatge molt important de queixes per a què no hi havia motiu i suggereix un percentatge important de resolucions. Sense la informació de les administracions o de les empreses privades no hi ha solució del problema. Enguany, zero, l'obstaculització al síndic. Enguany, només divuit expedients de no-col·laboració, divuit vegades que l'Administració o empresa corresponent, malgrat haver rebut les recomanacions i els suggeriments, no ha seguit, com diu la llei, el camí de resposta, d'acceptació o no, argumentada, del que planteja el síndic. Només divuit casos que afecten setze administracions, perquè dues tenen dos casos.

I enguany, un increment del seguiment de resolucions, en el sentit d'evitar l'efecte bumerang de quan una administració dóna la raó al síndic però al cap de poc temps veiem que està per complir allò que s'ha acceptat. Enguany, de cada cent vegades que el síndic s'ha adreçat a administracions o empreses, noranta-dues s'han acceptat les recomanacions o els suggeriments del síndic.

Els puc dir que això ens va aproximant als estàndards de les democràcies més madures. Tinc l'honor, d'ençà del congrés mundial del 2009, de presidir tots els síndics defensors d'Europa a l'Institut Mundial de l'Ombudsman. I, per tant, els puc dir que amb l'atalaia que això significa, veient països tan avançats com els escandinaus, com Àustria, com el Regne Unit, anem aprenent molt d'ells i ens anem aproximant als seus estàndards, com també ho voldríem fer en altres apartats, com seria una major celeritat, o punts de contacte que donessin aquesta major celeritat, a totes les administracions per poder resoldre amb la màxima rapidesa totes les queixes que rebem.

Però, dissortadament, els he de tornar a parlar d'una administració gens col·laboradora. Dissortadament, perquè l'any passat va ser la primera vegada que els en vaig parlar amb força, malgrat que feia anys que ho arrossegàvem, i enguany es reitera. Em refereixo a la Delegación del Gobierno de España a Catalunya. Vostès han legislat unes lleis, l'Estatut o la Llei del síndic, que faculta el Síndic per demanar la col·laboració de totes les administracions amb seu a Catalunya, i una llei que té un article específic que parla de la col·laboració de la Delegació del Govern a Catalunya amb el síndic. Són articles vigents, no s'hi ha recorregut a cap tribunal. Són lleis. Són tanta llei, i vostès ho saben, com les que es puguin fer a la *carrera* de San Jerónimo o al Palau del Senat. I són manifestament incomplertes.

No és un problema ni de debat legal ni de debat competencial. El síndic que els parla, d'una forma políticament incorrecta, els diu que recomano a la meva gent que és millor que ens piquin els dits per desbordar les fronteres competencials que no pas que s'erosionin drets de les persones a Catalunya i ningú faci res.

Però no és aquest, el cas; parlo d'uns articles taxats i definits, a l'entorn de què? Queixes que rebem sobre el no-respecte de l'ús lingüístic del català en forces d'ordre públic o en grans empreses que depenen del Govern central. Temes d'informació, també, que afecten el rigor lingüístic a la seguretat social. O un llistat de possibles transgressions de drets al Centre d'Internament d'Estrangeria a la Zona Franca. Quan vàrem lliurar l'Informe de l'Autoritat Catalana de Prevenció de la Tortura i Maltractaments el desembre del 2011 en aquest Parlament, vàrem afegir, davant del Parlament, que teníem indicis de maltractaments en aquell centre. Vàrem ser titllats de demagogs. Una setmana més tard va morir un dels ocupants d'aquell centre.

Continuem rebent informacions sobre uns centres que són autèntiques presons, on són tancades persones que tenen tants drets com tots vostès o com el qui els parla: no han comès cap delicte, no han estat jutjats per cap tribunal, no han estat condemnats per res, no hi ha cap assistència jurídica i no hi ha accés a les visites familiars; amb un règim escàs, segons se'ns diu –tot el que els acabo de dir anteriorment és norma–, però amb un servei escàs, sembla –jo no els ho he pogut contrastar perquè jo no hi he tingut accés–, en temes com l'assistència mèdica.

Demano al legislador que sigui conseqüent i que, si hi ha una norma legal, demani el seu compliment; que, a més, en èpoques que s'argumenta tant sobre la dimensió pressupostària, sobre les prioritats, sobre l'estalvi, s'argumenti, d'una forma planera i senzilla, que la proximitat pot evitar duplicitats. Anar a un centre com aquest, des del Síndic de Greuges, costa vint-i-tres euros amb un taxi per a sis persones, com vàrem comprovar fa pocs dies. No sé quin és el cost de desplaçament per analitzar centres com aquests des d'un lloc a Madrid. Però, per raonabilitat i fins i tot per modernitat, com es fa al Regne Unit, com es fa a Àustria, com es fa a Bèlgica, com es fa a Suècia, com es fa avui a totes les democràcies amb les quals ens volem homologar, tenim un anacronisme.

Senyores i senyors diputats, torno al principi. Sé que estem en temps difícils, i que, per tant, a moltes de les coses que els acabo de citar algú em podria respondre, amb part de raó: «It's easy to say, it's hard to do it.» «Que fàcil és dir-ho, que difícil és fer-ho.» Voldria

que, una vegada més, veiessin en les aportacions del síndic en aquesta cambra, que és on les ha de fer, un cant a un país que es diu Catalunya, que s'ha de governar cada vegada de forma més profunda, i un cant a les seves persones, que han de ser cada vegada més persones, si és que els garantim els seus drets i els recordem els seus deures, com intenta fer, com una contribució, aquest síndic.

El premi Catalunya de fa un any, Murakami, té una esplèndida novella sobre la ficció i la realitat, *1Q84*, on planteja com les persones han de reaccionar davant de la societat, individualment i col·lectivament, malgrat la confusió. I comença la novella amb una cita que jo utilitzaré per acabar el meu discurs. En manllevo aquesta cita: «Aquest és un món d'espectacle, tot hi és fals, de cap a peus, però no seria una enganyifa si tu creguessis en mi.» Fem que la gent cregui en nosaltres.

Gràcies, presidenta.

La presidenta

Moltes gràcies, senyor síndic. A continuació per fixar la seva posició, té la paraula, en nom del Grup Parlamentari Socialista, l'honorable senyora Marina Geli.

Marina Geli i Fàbrega

Gràcies, presidenta. Senyors i senyores diputades, síndic, el seu equip, síndics locals que ens acompanyen, síndic de la Universitat de Barcelona..., en nom del Grup Socialista amb molt de gust passem a comentar aquest informe anual de la sindicatura. Per descomptat, no podem obviar –i ho ha fet així el síndic– el context en què estem. Aquest és el cinquè any d'una crisi dura, que va començar sent financera, econòmica, i ara és social. L'informe, síndic, i així ho vam manifestar a la comissió, expressa una crua realitat, la més dura, que segur que els síndics locals també la veuen diàriament.

Governar és preferir, fer d'oposició és concertar. I nosaltres no volem fer d'estruç ni simplificar les responsabilitats. Però aquest informe és el primer informe que..., si m'ho permeten, hi ha una qüestió, síndic, que li vaig comentar: hi ha un element molt important, perquè per primera vegada, probablement, comencem, com fan les democràcies més avançades, amb llargues tradicions de democràcies més participatives i deliberatives, que la gent accedeix per explicar les prioritats de la vida real de la societat catalana. I hi ha un element determinant que ho explica, això, objectiu, que és pràcticament paritat i un increment important de dones que s'adrecen a la seva institució, curiosament –curiosament.

Aquest any, per primera vegada, les queixes amb relació als temes de serveis socials, de pobresa, d'inclusió social, són la primera demanda –la primera demanda–; no podria ser d'una altra manera, perquè, si no, aquest informe tindria un biaix, encara que li ho vam comentar, que estaria bé saber, cada vegada evidentment més, en relació amb la població i la diversitat territorial de Catalunya, però també el nivell de renda de les persones que s'adrecen a la institució.

Però hi ha un altre canvi molt important. Ara són –i això ens enorgulleix– els mateixos servidors públics que s'adrecen a vostè. Perquè aquest informe, primer, amb menys recursos ha hagut d'atendre molta més gent. I això vol dir, síndic, que vostès formen part d'aquesta Catalunya que sap perfectament on som, perquè hi ha hagut un increment del 35 per cent de queixes, però d'un 23 per cent de persones ateses.

Això ens dóna una idea que quina és l'escala de prioritats. I, si us plau, nosaltres..., aquesta és una institució que depèn del Parlament. Ara no hem de fer aquí oposició al Govern, però és evident que la sindicatura de greuges analitza les queixes dels ciutadans amb relació a l'Administració de la Generalitat, i algunes qüestions de competències diverses, en fi, que són de més d'una institució. Allò que jo li vaig comentar, perquè potser seria molt interessant agregar tots aquests elements de demandes, de queixes, d'actuacions d'ofici, de consultes amb relació a un tema cabdal, del quan no hem trobat el nord –no hem trobat el nord–; especialment el Govern. Cal rectificar. No només perquè és una mala administració, sinó perquè som molt conscients que hi ha molta més demanda i menys recursos, és evident. Però ho deia, hi insisteixo, la filosofia diu «governar és preferir», no només prioritzar, eh?, preferir. I si hem de fer una cosa és preferir la gent que més ho necessita.

A més, s'introdueix en aquest informe un altre element de debat, el més preocupant del que està passant en aquests moments, i que pot empitjorar amb les mesures preses els últimes dies en el Govern de l'Estat: sense canviar lleis d'universalitat... –sense canviar lleis–, perquè això seria un debat polític, amb llum i taquígrafs, qui canviaria la Llei general de sanitat? –qui la canviaria? Qui canviaria la Llei d'educació, que dóna accés a la universalitat? Aquí el que ens està passant..., aquesta crisi ens aboca a una pèrdua d'accessibilitat i de qualitat dels serveis, que és el que denuncia fonamentalment aquest informe, o ciutadans i ciutadanes que es queixen.

Aquests sí que són debats molt importants, que jo crec ens hi haurem de posar perquè..., senyor síndic, almenys en el meu grup, aquest informe ens obliga, eh?, perquè, si no, podríem fer com altres comunitats autònomes, que, aprofitant la crisi, s'han polit les institucions.

A més, vostè ha comentat... –i aquest és un element molt important–: és casual que les democràcies més avançades, que tenen elements de contrast com les sindicatures i altres, precisament hagin resistit millor la crisi? O és que tots no necessitem el contrast de diferents elements per fer-nos una realitat, que l'hem de conèixer, per descomptat, en primera persona? Per tant, la renda mínima d'inserció, la mala gestió..., vostè deia «mala administració», en tot cas, mala gestió.

Però elevem una mica el debat: renda mínima, endeutament hipotecari, dificultats d'accessibilitat i de pèrdua d'equitat i de qualitat dels sistemes de salut; dificultats de mantenir la inversió en educació, coses bàsiques com els ajuts de beques menjador, molta més demanda i menys ingressos o menys recursos. Un re-

refons que s'expressarà, segur, a la Comissió de la Infància: els pobres també tenen cara de nens i nenes, i de dones, i de malalts mentals..., i d'alcohòlics, i de gent gran, que té pensions minses però que el seu únic ingrés és la pensió en una unitat familiar. Curiosament, aquí hi ha un altre debat molt interessant i que el Govern sap perfectament, i els consellers competents: el debat sobre una societat en crisi que ha de fer compatible la llibertat i la responsabilitat.

Queixes amb relació –preocupants– a les autoritats, i també a l'autoritat que ha de salvaguardar la seguretat. Això ens hauria de preocupar profundament, perquè, hi torno a insistir, som en el cinquè any. Se'ns ha fet..., diríem, s'ha, gairebé, volgut cada dia matar les actuacions de durant set anys del Govern amb un trencament institucional. Ara és igual, no parlem del passat. Però res és casual –res és casual. Estaríem pitjor o millor, en aquest informe, havent prioritzat o no unes altres qüestions. Això és el que expressa aquest informe, senyor síndic, senyors i senyores diputades.

I vostè, curiosament, fa com els mateixos ciutadans: ni tan sols ha esmentat temes molt importants que acaben sent rellevants, però ara perden, en l'escala aquesta de prioritats..., com són les empreses privades que gestionen serveis públics o activitats d'interès general: les del llum, les del gas, les de telefonia, etcètera. Aquest també és un debat..., perquè ara hi ha gent que no pot pagar l'aigua, quina és la responsabilitat de l'Administració i quina és la responsabilitat de l'empresa de gestió? Això és un servei bàsic? Sí, és un servei bàsic; un servei bàsic perquè, clar, un no pot viure sense aigua; en tot cas, té unes conseqüències molt importants.

Per tant, estem tocant una realitat complexa en què almenys el meu grup parlamentari no vol fer ni demagògia ni d'estruç. I aquest informe té una vàlua molt important. Té una vàlua perquè, més enllà d'avui, senyor síndic, no pot ser una flor d'estiu, no pot ser una flor d'un dia, l'informe del síndic. Requeriria, a més, en aquests temes tan substantius..., perquè curiosament, i així ja li ho vam dir des del nostre grup parlamentari, hi ha poques demandes amb relació a l'atur. Clar, perquè..., la gent pensa que l'Administració no els pot donar feina. Però hi han les derivades del gran atur que tenim. Llavors, això ens ha de fer, hi insisteixo, rectificar, a tots; rectificar qui té més responsabilitats en aquest moment, per descomptat, que és qui governa, però també a l'oposició. Hem de trobar un altre camí. Perquè jo almenys no voldria... –i així ho demanaria al meu grup–, espero que l'any que ve hagi de sortir aquí per explicar un altre informe del síndic –un altre–, perquè, si això empitjora, cada dia que passa perdem oportunitats.

I li vaig dir: «Agreguin, si us plau...», i amb aquesta acabo els meus últims comentaris de context i de què pensem, què ens suggereix a nosaltres de possibilitats de canviar.

L'agregació de les queixes requeriria, de nou, un informe amb relació a la pobresa. I quins són els canvis que hauríem de fer per convertir no sé si la renda mínima d'inserció en una renda de dignitat. Aquest és un país que pot. Ara, necessita un lideratge compartit: la política de la concertació. Primer –i, a més, aquí té molts síndics locals–, l'Administració local i l'Administració de la Generalitat.

Fixi's què dic, eh?: renda de dignitat, que ha d'haver-hi un component econòmic i un component de serveis. Perquè hi ha nens, avui a Catalunya, que l'únic àpat calent és al menjador escolar. Aquesta és una dura realitat. I no podem passar això a la beneficència, no podem tornar... I que consti que vostè, a més, n'ha fet esment, que tenim per sort..., les crisis també desperten el bo i millor de la gent –el bo i millor de la gent.

Una xarxa social, ha dit, que s'ha fet imprescindible. No voldria que la xarxa social substituís les responsabilitats, per llei, eh? –per llei. Encara que li dic, senyor síndic, que és una segona demanda. Que ens ajudin, si us plau a agregar aquest nord del qual a mi m'agrada anomenar una renda no només, diríem, amb recursos econòmics, sinó també amb espècies, agregada, que hi intervinguessin totes les administracions. Poder hem de recobrar el Pacte nacional per a l'habitatge. Perquè tenim verdaders problemes d'habitatge; quan vas a les institucions socials t'ho diuen. A més, el perfil de les persones demandants ha canviat totalment –totalment.

Segon, aprofundeixi, si us plau..., perquè vostè en el seu informe és molt contundent, i en el seu Parlament. Vostè ha vingut aquí i ha dit: «S'estan vulnerant drets.» No hi ha hagut canvis legislatius, hi insisteixo. Ningú ha decidit que el sistema sanitari no és universal. Ningú ha decidit que el sistema de prestacions a la dependència ha deixat de ser universal. Ningú ha decidit que el sistema educatiu ha deixat de ser universal. Ningú ha decidit que el sistema universitari ha deixat de ser universal. En canvi, curiosament, per la porta de l'increment de taxes, per la porta de la pèrdua de qualitat, per la porta real de la pèrdua d'equitat... Per tant, hi ha un debat també, de veritat, jurídic.

Tercer, accés a la informació. Aquí vostè sap que hi ha una ponència conjunta que treballem per intentar fer una llei d'accés a la informació, i, també, el Govern de l'Estat, una llei de transparència. Això té a veure amb l'aprofundiment de la democràcia.

A vegades, senyor síndic, jo que he estat a la banda del Govern i a la banda de l'oposició..., el seu paper és incòmode, perquè sembla que fa d'oposició als que governen. Però no, no és això, és el contrari –és el contrari–, perquè això es basa en demandes; en actuacions d'ofici, però també en demandes. I ara tots tenim l'obligació de recuperar el crèdit de la democràcia, perquè, si no, són dictadures no democràtiques, les que ens governen. I té a veure amb el fet que la gent pensi que en el que fem no hi ha mala fe, i que a més està a l'abast, i que tot és justificable.

Quart element. Ens convé un pacte de quin és el rol i la col·laboració –perquè hem d'arribar arreu– dels síndics locals i del defensor del poble. Vostè deia: «No és un tema de lleis.» És veritat, però la Llei del síndic li atorga capacitat en tot allò que passa a Catalunya. En fi, podria haver-hi una certa indefinició de quin és el paper de cadascú, però això sí que necessita un acord polític. Ho deia vostè amb relació al centre d'interna-

ment d'estrangers, amb independència de qui governi a Espanya. És evident, però en altres qüestions. La ciutadania no pot veure que ens excusem en competències de no sé qui per no fer allò que hem de fer. Això requereix, de veritat..., està pendent, vostè ho sap..., també amb el reconeixement del Síndic de Greuges, amb l'Autoritat Catalana de la Tortura. Quin és el paper de la sindicatura a Catalunya en allò que és una competència exclusiva de l'Estat compartida amb la Generalitat? Perquè n'hi ha moltes, de compartides, i a més..., si no..., perquè passa el que passa.

I acabo en aquest últim minut. Ho torno a dir: per al nostre grup parlamentari, el Grup Socialista, fer política és concertar, i en moments de crisi, molt més. L'informe ens obliga –no amb frivolitat ni amb demagògia, ni canviant rols, no– a trobar un camí nou –un camí nou–, com a mínim perquè quan sortim, espero que molt aviat, per canvi de polítiques i tornem a generar ocupació..., no hagi malmès trenta anys –trenta anys, eh?–, molts països molt més, des de la Segona Guerra Mundial, una democràcia que era vista... Perquè crec que el descrèdit de la democràcia precisament rau en el seu primer paràgraf de l'informe: que la gent pensa que la democràcia no garanteix drets.

Moltes gràcies, senyores i senyors diputats.

La presidenta

En nom del Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, té la paraula la ilustre senyora Maria Dolors Montserrat.

M. Dolors Montserrat i Culleré

Moltes gràcies, honorable presidenta. Honorable vicepresidenta del Govern, consellers que ens acompanyen, ilustres senyores i senyors diputats..., una salutació al síndic Ribó, als adjunts al síndic i a tota la direcció i als tècnics del Síndic de Greuges de Catalunya. També una salutació als síndics locals i universitaris avui aquí presents.

Voldria agrair en nom del nostre Grup Parlamentari Popular l'informe extens de treball realitzat al llarg del 2011, treball de qualitat, d'eficiència i d'extraordinària eficàcia i estímul per millorar la gestió de les institucions públiques, així com d'impuls al Govern de la Generalitat, i també, com bé diu l'informe, per esperonar els diputats i les diputades a reflexionar sobre l'actuació del Síndic de Greuges i, en general, a promoure totes les mesures que serveixin com a millor garantia dels drets de les persones del nostre país.

En primer lloc, doncs, reflexionem sobre el Síndic de Greuges. Aquest informe, que hem tingut ja en dues ocasions en comissió el dies 12 i 19 de març per debatre'l, per aclarir i per fer aportacions, és un informe que està estructurat com el d'anys anteriors i amb l'objectiu de ser més àgil i tan concís com sigui possible.

L'any 2011 l'activitat del síndic s'ha vist incrementada, com molt bé vostè deia, respecte a anys anteriors en un 23,4 per cent. Les actuacions del síndic referides a les queixes rebudes i a les actuacions d'ofici iniciades han estat d'un 31,6 per cent d'increment, i hi hem d'afegir, evidentment, les consultes rebudes, i això fa que parlem, doncs, de milers, no?, de 22.759 actuacions fetes l'any 2011. I de queixes, un augment, com molt bé deia i reconeixia, d'un 35 per cent.

Cal destacar, però, el que ens explicava el mateix síndic en comissió i avui: que cap administració –cap administració– no ha deixat de complir i donar resposta a la sol·licitud d'informació requerida en el marc d'una investigació. Per tant, ens alegrem que cap administració hagi obstaculitzat el treball del síndic i que fins i tot s'hagi reduït el temps de resposta per part de les administracions i empreses supervisades per vostè.

També cal destacar la coordinació establerta des de fa uns mesos entre el Síndic i algun departament de la Generalitat. Faig referència al que em pertoca com a presidenta de la comissió, que és el Departament de Territori i Sostenibilitat, que de forma telemàtica tramita les queixes rebudes, especialment les relatives a la renda bàsica d'emancipació i a les prestacions permanents per al pagament del lloguer. Crec que cal destacar en positiu el Departament de Territori i Sostenibilitat, així com l'àrea del senyor Francesc Vendrell, ja que les sessions de treball conjuntes, per exemple l'efectuada la setmana passada amb el director general de Mobilitat per acotar actuacions sobre queixes, l'augment de tarifes de transports públics o el funcionament de Renfe, entre d'altres... És evident que accions com aquestes agilitzen la gestió de la sindicatura i garanteixen els drets de les persones al nostre país.

Voldria fer esment del fet que realment són escandaloses les xifres d'habitatge públic desocupat, en les circumstàncies actuals. Compartim la sensibilitat del síndic en aquesta situació, en què ha obert una actuació d'ofici. Novament tornem a trobar en la lentitud del procés d'adjudicació una de les causes de la infrautilització de l'habitatge públic.

No voldria passar per alt, tot i que en vaig fer esment en comissió, com la institució del Síndic ha volgut adoptar criteris seriosos d'esforç pressupostari, d'austeritat en retribucions, representacions, comunicació, publicacions, manteniment..., i ha elaborat el mes de setembre passat uns pressupostos per enguany, el 2012, que han comportat una disminució dels 8.824.000 euros que tenia pressupostats el 2010 als quasi 7 milions per a aquest any 2012. El Síndic ens diu que amb aquests pressupostos ha volgut evidenciar que és necessari i possible adoptar criteris seriosos d'austeritat però alhora mantenir i incrementar el rigor i la qualitat de les seves actuacions.

Sota el nostre criteri, sota el meu criteri, creiem, honorable síndic, que encara és possible donar dues claus de volta en el seu pressupost. Exemple de rigor, que constatem en l'informe del 2011 quan vostè posa en funcionament un servei de proximitat al ciutadà entre el Síndic de Greuges i la ciutadania de casa nostra que ha permès que dos cops a la setmana el Síndic de Greuges obri una oficina itinerant per diversos municipis de Catalunya. Això implica multiplicar l'atenció a centenars de persones. I en poso un exemple, síndic. Vostè es va desplaçar a Sant Sadurní d'Anoia el passat

dia 16 de febrer. Probablement va tenir poques visites, però intenses, com l'AMPA de l'escola Els Pins, de Moja, o bé una persona que arran de la seva vinguda li va dirigir un escrit, una consulta, sobre el dictamen de la comissió d'investigació de l'incendi d'Horta de Sant Joan, i les conclusions, en especial sobre la delimitació del risc d'incendis. Per cert, senyor síndic, per cert, senyores i senyors diputats, les conclusions i les mesures que es varen aprovar el 24 de març de l'any 2010 per unanimitat de tots els grups parlamentaris, la majoria no s'han complert. Fins i tot ha estat denunciat pel mateix Cos de Bombers, i ja han passat més de dos anys. Val la pena, doncs, que la insistència d'aquest ciutadà sigui recollida i tramitada. Segur, síndic, que conduirà al fet que el Govern de la Generalitat compleixi les mesures en els àmbits de prevenció i extinció d'incendis forestals a Catalunya, sense oblidar mai el fet luctuós del 21 de juliol del 2009, amb la pèrdua de la vida de cinc bombers.

Entro ja en les actuacions més destacades, i també una valoració de les queixes rebudes pel Síndic. Si partim de la base de dividir en dos semestres l'informe del 2011, moltes de les queixes formen part en el primer semestre de la gestió del Govern tripartit, del Govern socialista de l'any 2010, en què varen governar fins als últims dies. Vostè mateix ens comentava i ens va manifestar ja la seva preocupació llavors per la descoordinació existent entre els departaments del Govern socialista i del tripartit. I un segon semestre, que és el del 2011, marcat, com molt bé vostè ha dit i li ho reconec, pel caos que es va crear en el Departament de Benestar i Família, i també en part a Empresa i Ocupació, que comportà que el motiu de queixes més important i nombrós al síndic hagi sigut la polèmica de la revisió de la renda mínima d'inserció, que ha ocupat també una part molt important de les queixes en l'àmbit dels serveis socials. Aquí hi va haver mala gestió. Ho compartim amb vostè.

Ahir mateix, la diputada del meu grup parlamentari, la senyora Xandri, preguntava al Govern per quin motiu el 2011 –ho preguntava a l'honorable conseller aquí present– eren 25.000 les persones que cobraven la renda mínima d'inserció i per què enguany es preveu que només siguin divuit mil persones. Va preguntar com i de quina manera s'havia calculat aquesta xifra, i el conseller Mena no va respondre. És difícil poder fer un treball rigorós quan no et responen les preguntes que, evidentment, un diputat, en el seu sentit de control, porta a terme.

Decisions com aquesta de la renda mínima d'inserció van deixar en la indefensió milers de persones, moltes en risc d'exclusió social, i l'impacte de la mesura en el seu moment va atemptar contra el dret a una vida digna.

Permetin-me recordar que en el debat del passat dia 11 d'abril es va aprovar la Proposta de resolució número 12 del Partit Popular, en què instem el Govern de la Generalitat a presentar un projecte de llei abans de finalitzar el 2012 que contingui una revisió global de la renda mínima d'inserció per adaptar-la a la realitat actual i retornar-li el caràcter social de renda d'inserció social, potenciant-ne no només la vessant econòmica, sinó la vessant formativa i de pla d'inserció, de tal forma que sigui més equitativa, més justa i més sostenible.

Cultura i llengua. La sindicatura ha efectuat un total de 252 actuacions en matèria de cultura. Però en l'informe hi trobem a faltar, més enllà de les xifres, el posicionament del síndic –li ho vaig dir en comissió– en matèria de cultura, ja que només fa referència a la llengua, a la vulneració dels drets lingüístics a Catalunya, però, en canvi, de les seixanta-quatre actuacions sobre cultura no ens en detalla res de res.

Sobre la llengua sí que detalla, i voldria fer algunes reflexions. Lamentem que en ple segle XXI anualment la sindicatura tingui actuacions en matèria de vulneració de drets lingüístics. En l'informe ens plasma 188 actuacions, de les quals podem extreure que hi ha una vulneració dels drets dels castellanoparlants d'un 28 per cent i dels catalanoparlants quasi d'un 67 per cent. Un total de 101 queixes han sigut contra l'Administració autonòmica, davant de 12 queixes contra l'Administració general de l'Estat, 64 contra l'Administració institucional i un total de 29 contra l'Administració local, com a dades més destacades, ja que les de Justícia pràcticament..., només 102. I l'informe de la sindicatura, li ho vull recordar, i els ho vull recordar a tots vostès, ilustres senyores i senyors diputats, literalment ens diu, i llegeixo: «L'Estatut d'autonomia de Catalunya disposa que totes les persones tenen dret a no ser discriminades per raons lingüístiques, i que són els ciutadans els qui tenen el dret d'opció lingüística, de manera que les institucions, les organitzacions i les administracions públiques quedin obligades per aquest dret.» Ho ressaltem: «dret d'opció lingüística» d'una de les dues llengües oficials. Aquest dret ha de ser respectat, també, per les administracions per evitar qualsevol tipus de discriminació i indefensió lingüística de la ciutadania a Catalunya.

Crec recordar que en la comissió del 12 i el 19 de març, aquesta diputada ja feia referència de les queixes. Era, ni més ni menys, la fotografia de la realitat política i econòmica que vivíem ja en el 2009 i en el 2010, i que hem heretat del Govern tripartit per a aquest any, de l'informe 2012, i que condiciona, com no pot ser d'altra manera, en el 2012: situació de crisi, queixes per l'actuació de les forces de seguretat, impagament dels ajuts de lloguer, dificultats per cobrar l'ajut de la dependència, problemes per accedir a una plaça de guarderia, problemes en educació, menjadors, transports, per escollir escola els pares; moltes queixes dels centres educatius, queixes de les empreses privades que gestionen serveis públics –alerta amb aquesta qüestió–, queixes en els retards dels pagaments als autònoms i pimes. Sort n'hem tingut, i cal destacar-ho, que el Govern Rajoy ha posat a disposició de moltes d'aquestes factures que no es pagaven 2.800 milions, per pagar factures a ajuntaments i comunitats autònomes. *(Remor de veus.)*

Els drets de la infància. Aquí sí que voldria esmentar que s'està elaborant un pacte per a la infància. Aquí estarem treballant, com no podia ser d'altra manera.

I impacte en els serveis socials *(persisteix la remor de veus)*, les dones al llindar...

El vicepresident primer

Perdoni, senyora diputada, perdoni un moment...

M. Dolors Montserrat i Culleré

Sí, estic acabant...

El vicepresident primer

Els prego, silenci, si us plau!

M. Dolors Montserrat i Culleré

...al llindar de la pobresa...

El vicepresident primer

Endavant.

M. Dolors Montserrat i Culleré

I, evidentment, tota la preocupació en els temes dels serveis sanitaris, la salut mental i la qualitat assistencial.

Ja li vaig dir, senyor síndic, que el CEO ens demostrava el mes de març que una de les preocupacions més importants que tenen els catalans és el problema de la salut, el problema de la sanitat. Per tant, tots som coneixedors, i el Govern també, del problema que suposa la sanitat per als catalans.

Dit això, del seu informe, honorable síndic, se n'extreu un gran increment en el nombre de queixes de les llistes d'espera. Vostè hi ha fet referència. Fa pocs dies un mitjà de comunicació també feia referència a l'increment en les llistes d'espera en els modes o en els diferents tipus d'operacions. Per tant, crec que aquí cal fer-hi, tots plegats, un gran esforç. Per al Govern és un deure, la sanitat, i per als catalans, un dret fonamental a preservar, la sanitat pública, i, evidentment, millorar-la tot el que calgui.

Honorable síndic, heu fet una bona tasca. Ara és l'hora, com vostè diu en l'informe, d'esperonar els diputats. Doncs, bé, aquí estem els diputats del Grup Parlamentari Popular, conscients de la realitat que vivim tots els catalans, conscients de l'herència rebuda de dèficit públic, endeutament, atur i destrucció d'empreses, conscients de la situació d'emergència en què ens trobem, conscients que s'han de quadrar els comptes, conscients de la dimensió i les conseqüències de la crisi econòmica a Catalunya.

Per responsabilitat, síndic, hem d'establir ordre de prioritats. Primer, hem de lluitar per sortir de la crisi econòmica del nostre país, hem de sortir-ne amb polítiques adequades i orientades per cada govern en l'àmbit de les seves competències, i facilitar la creació de nous llocs de treball. Hem de contribuir i apostar per la confiança a Catalunya. Hem de seguir el full de ruta correcte. Hem de treballar més i millor i amb rigor. Hem de ser eficients en la gestió. Hem de fer els deures perquè ens els creiem i perquè podem. Hem de tocar de peus a terra al costat de les persones que més pateixen a Catalunya i de manera especial d'aquells que tenen la possibilitat de perdre la seva «vivenda». Hem de defensar i servir els drets i els interessos generals de Catalunya i dels catalans.

Nosaltres, honorable síndic, continuem treballant amb rigor i responsabilitat. Així ho hem fet signant un compromís polític entre el Govern de la Generalitat, el Grup Parlamentari de Convergència i Unió i el Grup Popular, per tirar endavant els pressupostos del Govern de la Generalitat. També amb el treball de les nostres iniciatives parlamentàries de control i d'impuls, tal com vostè ens indica, aquest impuls al Govern. Hem contribuït recentment al debat general sobre l'impuls a la reactivació econòmica i sobre la incidència de l'actuació del Govern en la qualitat dels serveis públics presentant propostes de resolució sobre polítiques de salut, política social, contenció de la despesa i el dèficit públic, suport a l'emprenedoria, suport a l'ocupació, entre molts d'altres.

I, per finalitzar, senyora presidenta, senyor síndic, per finalitzar, no vull oblidar que cal treballar per la prevenció de la tortura i d'altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants, amb seriositat i amb rectitud, no amb demagògia. A nosaltres no ens trobarà fent demagògia, perquè sabem que també hem de treballar per les persones grans, per les dones i pels infants que reben maltractaments. Vostè aquí sempre ens hi trobarà.

En el que no ens trobarà és quan vostè vol tenir a dia d'avui unes competències que no les té, honorable síndic. I a Catalunya hi ha una dita que diu que tots ens coneixem prou. Oi que m'entén? Ens coneixem.

Per tant, honorable síndic, jo li agrairia que en l'àmbit competencial del Síndic de Greuges..., doncs, es limita, com molt bé sap vostè, a l'Administració autonòmica i a la local, a Catalunya. I, per tant, a dia d'avui no té atribucions respecte a l'Administració general de l'Estat. Vostè ens en feia memòria el 2010 i ara, el 2011. Crec que vostè és una persona per poder tenir unes extraordinàries i bones relacions, i que, evidentment, es poden fer les coses, els tràmits d'una altra manera. De la manera que vostè creu..., que és respectable, no la compartim, i de manera especial aquesta diputada que els parla. És evident que aquí a nosaltres no ens hi trobarà.

I per dir-li..., li vull recordar que fins i tot el mateix ministre d'Interior, al qual vostè ha adreçat una carta, dilluns visitarà el CIE de la Zona Franca, a Barcelona, acompanyat de tota la premsa que el vulgui acompanyar, per veure totes aquestes instal·lacions que a vostè, raonablement, el fan patir. I, per tant, creguin-me que l'Administració del Govern de l'Estat està fent les coses que calen, evidentment, també, amb les competències que té a Catalunya.

I ja sols em queda dir-los, il·lustre senyores i senyors diputats..., i a vostè, honorable síndic, l'encoratjo –a vostè i al seu equip– a continuar treballant en la línia de l'informe, i li desitjo molts encerts pel bé de tots els

drets socials dels catalans. No dubti que el Grup Parlamentari Popular vetllem també perquè aquests drets ningú ni els aixafi i ni els «aplasti».

Moltes gràcies.

El vicepresident primer

Gràcies, il·lustre diputada. També per fixar posició *(alguns aplaudiments)*, i en nom del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, té ara la paraula l'honorable diputat senyor Salvador Milà.

Salvador Milà i Solsona

Moltes gràcies, senyor president. Il·lustre síndic i el seu equip... I també salutació especial al conjunt de síndics locals, a la representació, i universitaris que ens acompanyen. Sàpiguen que els seus informes, que ens fan arribar als membres de la ponència, també ens ajuden a tenir una visió global de les mateixes problemàtiques que aborda el síndic amb el seu informe.

Per nosaltres, hi han tres eixos que ens interessen de l'informe del síndic, de tot plegat: la prestació dels serveis públics, el seu accés i les pràctiques que comporten, especialment aquells serveis d'accés universal; la bona administració, tant en l'aspecte de la prestació com en l'aspecte de la transparència, accés a la informació i participació ciutadana, i l'exercici dels drets i les llibertats públiques, en un moment tan delicat com el que vivim; context, efectivament, d'un any 2011, d'una nova legislatura de Convergència i Unió, el primer any d'un nou govern i el primer any en què es comencen a notar, no els efectes de la crisi –en això m'ha semblat que l'hauria de corregir–, sinó com una crisi que ja ve del 2008 és abordada d'una forma diferent per un nou govern, amb unes característiques i unes prioritats diferents, i un any, també, de fortes mobilitzacions ciutadanes, com no podia ser menys.

Com resumim l'informe del síndic? Doncs, amb unes paraules que ha dit: «Any en què s'han incrementat notablement les queixes, especialment en l'àmbit dels serveis socials i assistencials, i que observem en el frontispici de les polítiques públiques que s'han produït errors greus que porten a la indefensió i a l'erosió de drets universals.»

Per nosaltres, és, la síntesi: primer, constatem que determinades decisions i actuacions en l'àmbit de les polítiques públiques han comportat afectacions negatives en l'exercici de drets individuals i socials bàsics; que han estat les persones i les famílies més desafavorides socialment i econòmicament, aquelles que estan en risc d'exclusió social, les que estan en posició més feble, precisament aquestes, les que han vist més desateses les seves necessitats i tractats d'una forma menys satisfactòria per l'Administració de Catalunya; que aquesta situació s'acaba d'agreujar per la descoordinació entre administracions i entre departaments de la Generalitat, especialment entre el Departament d'Ocupació i Empresa i el Departament de Benestar i Família.

Enfront d'això, el síndic ha fet unes recomanacions que fem nostres, que és que a l'hora de determinar les prioritats, i això és molt important dir-ho, aquests tres fenòmens que hem parlat, que hem referit, no tenen res a veure amb la menor disponibilitat pressupostària, tenen a veure amb la priorització, però també tenen a veure amb l'incompliment o compliment de mandats legals i estatutaris que, en tant que no modifiquem la Constitució i l'Estatut per la via reglamentària, s'han de continuar respectant. I aquest Govern, lamentem dir-ho, no ho ha fet; ho ha fet sense respectar drets que el mateix Consell de Garanties Estatutàries va declarar que no podien quedar sotmesos a disponibilitats pressupostàries. També ho diu el síndic. El Govern no n'ha fet cas ni ha acceptat les esmenes a la Llei de mesures que anaven precisament per corregir aquesta situació. Potser deu ser que no se'n van adonar, que va ser un error material i que arribarà un moment que se n'adonaran que va ser algun secretari que va suprimir aquest article sense adonar-se'n, com ahir ens deia un conseller.

Però el tema de la renda mínima d'inserció és especialment preocupant i hi hem de continuar insistint. Senyors del Govern, si s'havien de comprovar situacions, ens diu el síndic, tenen un procediment administratiu a seguir, com en qualsevol altra situació: ha d'haver-hi una comprovació, ha d'haver-hi audiència a l'interessat, ha d'haver-hi una proposta de resolució i ha d'haver-hi una resolució, i, després, té efectivitat la mesura, i, si cal, es reclama retroactivament el retorn. El que no es pot fer és la presumpció d'incompliment. I si hi han 1.000 o 1.500 situacions, hipotèticament, que havien pogut incidir en una mala praxi, això no legitima per criminalitzar, com aquest Govern va fer durant l'any passat, desenes de milers de persones, els sectors més febles de la societat, per preparar el terreny a uns pressupostos, els del 2012, on l'univers de persones que es poden acollir a la renda mínima d'inserció es retalla a la meitat. Aquesta és una actuació realment indigna, que creiem que no és de rebut i que l'informe del síndic posa de manifest.

El mateix, respecte al retard en el reconeixement de les prestacions per discapacitat; que estiguin més de sis mesos, a vegades, per resoldre situacions de persones que passen gana, que passen literalment gana, i que se'ls té a l'espera simplement per raons de mala gestió administrativa o d'un mal entès estalvi pressupostari.

En el tema d'immigració, constatem amb satisfacció el que diu el síndic: com a mínim, aquest Parlament i aquest Govern..., pot parlar d'immigració, perquè ja té competències, algunes competències, en la matèria.

Però també constatem –i ens agrada que ho digui l'informe del síndic– que ha estat totalment incorrecta la pretensió d'algunes administracions locals molt significades de pretendre incrementar o ampliar els requeriments d'informes per a l'arrelament, o disponibilitat d'habitatge, o coneixement de llengües, quan no hi ha marc legal perquè aquests ajuntaments vulguin traslladar al Departament de Benestar i Família informació relativa a aquests aspectes o, fins i tot, a les infraccions comeses en les ordenances de civisme per tenir

accés a uns drets, que, per cert, i lamentablement, l'any que ve el síndic ja no podrà dir el que ha dit avui: que són persones com totes les altres, que no són pàries, que no són ilotes, que diríem en termes clàssics grecs, perquè ja quedaran exclosos de l'accés a serveis bàsics de sanitat. I veurem –veurem– aquí situacions gravíssimes. I emplaço el síndic que, com sé que evidentment farà, atengui les queixes que vindran, de ben segur, de situacions d'aquestes persones que es veuran expulsades d'un hospital perquè es morin al carrer literalment.

Aquesta és una situació gravíssima, com ho és l'existència d'un Guantánamo legal a Catalunya, Guantánamo legal, senyors i senyores del PP. I, senyora diputada, llegeixi's bé la Llei del síndic –llegeixi's bé la Llei del síndic– i llegeixi's bé l'Estatut de Catalunya, que diu que el síndic és competent per intervenir i supervisar tots els serveis públics i totes les dependències que estiguin *a* Catalunya, i, en tot cas, s'ha de desenvolupar un protocol de col·laboració entre el Govern de la Generalitat i el Govern de l'Estat, que aquest Parlament ha aprovat –ha aprovat– resolucions instant el Govern de la Generalitat perquè faci aquest conveni, però que hi té aquesta capacitat.

En el tema d'educació, nosaltres també constatem la gravetat del que diu l'informe, que les retallades en serveis bàsics, recursos humans i materials supera el 20 per cent o està al voltant del 20 per cent, i que això posa en perill el principi de suficiència, de tal manera que es pot posar en risc la inclusió social i l'educació dels infants, justament aquests sectors una vegada més, aquest infants que estan en necessitats educatives especials.

I en el tema dels menjadors escolars, val la pena insistir-hi. El síndic ens constata que hi ha persones... *(veus de fons)*, famílies –perdona– que han de destinar més del 10 per cent dels ingressos anuals a sufragar el menjador escolar, o més del 20 per cent si eliminem les despeses fixes d'habitatge. I constatem, mentrestant, que les beques menjador es rebaixen, no només pel Govern de la Generalitat, sinó també, per desgràcia, a molts ajuntaments de Catalunya, incomprensiblement. I poden portar a situacions de veritable gana, que evidentment s'amaguen. Per què? Perquè no es porta el nen a l'escola perquè no es quedi a l'hora de dinar perquè no poden pagar els cinc o els sis euros que se'ls demana.

La partida destinada a ajuts al menjador ha disminuït dramàticament. Però..., encara que no hi ha el senyor Fernández Teixidó, aprofitarem avui, aquí, per desmentir una de les moltes inexactituds que diu. Recordaran l'anterior Ple en què deia: «Senyors del tripartit» –que és un dels seus objectes d'interès favorit, no?, és una peça de caça favorita– «què van fer vostès amb les ajudes al menjador? Quan va ser el moment, el 2010, les van disminuir.» Mentida, senyor Fernández Teixidó, si m'escolta des del seu despatx. La partida destinada a ajuts als menjadors en el curs 2010-2011, últim en què va poder intervenir l'anterior Govern, es va incrementar en una partida extraordinària de 15 milions. I aquesta partida es va veure reduïda a 12, el 2011, en el curs 2011-2012, i encara més en el curs 2012. És bo recordar aquestes queixes.

I creiem que és important la recomanació del síndic sobre la necessitat de planificar. Encara que hi hagi retards en les construccions escolars per deficiències pressupostàries, és important que els centres sàpiguen..., les comunitats educatives, els municipis ho sàpiguen amb exactitud, quan es preveu que es podrà fer l'obra, sigui amb retard, però quan es podrà fer: amb quin calendari, amb quines garanties. Perquè moltes vegades les condicions materials existents atempten directament contra el dret a l'educació, i especialment contra l'educació inclusiva. I aquest és un aspecte especialment discriminatori, com ho és l'aplicació de les retallades en recursos personals i materials.

Diu el síndic... –ho va dir el síndic en la seva compareixença i val la pena que aquest ple ho sàpiga–, diu: «Quan se'ns pregunta si les queixes que rebem sobre els decrements en els temes de les escoles» –de tot el conjunt, d'atencions educatives, de sisena hora, etcètera, diu– «són escoles públiques o privades» –ens ho diu ell– «aquell grup de 165 centres a què hem al·ludit com a afectats per aquestes manques de prestacions, són tots públics. Això vol dir que aquest decrement...» –diu– «no vol dir que aquest decrement pugui afectar també els centres privats, com, per exemple, amb el tema d'aules d'acollida, però els decrements tots van als centres públics, com hi va la retallada en la sisena hora, justament quan hi han barris i quan hi han escoles situades en àmbits territorials que necessiten més que cap aquesta sisena hora.» El mateix respecte a la política d'infants i adolescents, o els criteris d'admissió, amb la introducció del criteri no establert normativament sobre el parentiu.

Quant a drets i llibertats ciutadanes, recordem que –i agraeixo que hi sigui el conseller, perquè crec que és una continuació serena del debat que vàrem tenir ahir– l'ocupació de la plaça de Catalunya fou una ocupació perfectament legal. També estaria bé que si ve el ministre d'Interior ho escolti. Això no ho diu el síndic, ho diu el jutge que ha fet la interlocutòria d'arxivament provisional; diu literalment que «l'ocupació no és il·legal».

Poden haver-hi expressions de protesta social que el Tribunal Constitucional en moltes sentències ha dit clarament que ocupar l'espai públic *pacíficament* no és delicte –no és delicte–, i diem en la nostra resolució, ho diu el síndic, que l'Ajuntament de Barcelona, l'anterior ajuntament de Barcelona, va fallar en tant que no va preveure mesures necessàries a partir d'aquella ocupació. El Constitucional diu molt clar que encara que no hi hagi comunicació no és suficient per invalidar el dret de reunió i el dret d'ocupació d'una plaça pública. Ho dic perquè ho tinguin present, especialment el ministre de l'Interior, que a més parla català. I van haver-hi respostes policials desproporcionades.

I, en aquest sentit, voldríem fer al síndic una pregunta que també podria respondre el conseller, si ho volgués, que no podrà intervenir en el debat.

Miri, ens diu el síndic, amb agraïment –amb agraïment– que, davant de totes les incidències i l'informe

que va efectuar el departament, el 2011, va dir que estudiaria la manera de resoldre els temes d'identificació, precisament per seguretat dels policies i per seguretat, en definitiva, de les correctes identificacions i de la pràctica de les proves corresponents.

Però aquí hi havia una dificultat tècnica en el fet de com col·locar el número d'identificació, que és una obligació legal, sobre les armilles protectores o sobre el casc. Això a primers de gener del 2012 el departament va dir que estaria resolt. Està resolt, conseller, o haurem de demanar algun centre tecnològic de Catalunya, d'aquests que tenim tan avançats, que trobi la manera de com es pot enganxar un número mòbil sobre una armilla i que la gent pugui portar i se'l pugui col·locar o sobre un casc? Crec que és un problema tecnològic, que ja que hi ha el conseller d'Empresa i Ocupació, podrà fer un clúster per estudiar aquest tema, perquè a l'abril encara no està... *(Veus de fons.)*

Sí, doncs moltes gràcies per dir-ho, ja veiem que, com a mínim, porta un any i mig perdut, i, en tot cas, sàpiga que això afecta més la seguretat dels mateixos policies que no la dels manifestants. És una forma de disposar de proves, senyor conseller; és una manera de disposar de proves i d'acreditar que la gent que faci la denúncia, efectivament, era el que es veia agredit, si no, és impossible saber-ho.

Respecte al conjunt dels serveis públics i de la bona administració que dèiem..., constatem les greus mancances en accés a la informació ambiental, però no només a l'ambiental, sinó en general. Aquí és un requeriment fonamental disposar d'una bona llei d'accés a la informació, de participació i de transparència. Aquest és un mandat que està en el programa de govern, hi ha una comissió constituïda. Constatem que es continuen incomplint les directives europees sobre la matèria en temes molt sensibles. I la ciutadania d'aquest país, en una situació tan difícil com la que estem vivint, com a mínim... –sigui en l'àmbit dels drets socials, sigui en l'àmbit dels drets ambientals, sigui en qualsevol situació–, com a mínim el que demana és ser escoltada, i, sobretot, que se li doni informació clara, transparent, honesta, fins i tot d'allò que no es pot complir, però que no s'amagui informació, que, en definitiva, es permeti la participació ciutadana que és un dret suficientment reconegut.

Per tant, demanem aquesta informació i també encoratgem el síndic..., i crec que en aquest sentit hi haurà propostes, tant en aquest Parlament com a nivell de l'Estat, importants, properament, respecte als temes de les hipoteques.

És un tema que ja no es pot suportar més. Esperem que avanci la iniciativa legislativa popular que està recollint –i les recollirà, segurament– més de set-centes mil signatures en aquest país, perquè es pugui anar a solucions en la línia del grup de treball que ha constituït el síndic, que felicitem aquesta iniciativa; en la línia que segurament també hi serà en la proposta legislativa que sortirà de la ponència d'aquest parlament, i que, en definitiva, els ciutadans puguin percebre que les problemàtiques socials que els afecten directament tenen la resposta adequada per part d'aquest Parlament, per part d'aquest Govern –que ho veiem més difícil–, i que, en tot cas..., i si no, sempre hi haurà una veu objectiva, una veu responsable, una veu documentada, que és la funció que li correspon al síndic, que és efectivament i en cada moment importunar el Govern de torn, perquè aquesta és la missió per a la qual ha estat elegit: sigui del color que sigui el Govern que hi hagi, sempre hi ha qüestions que es poden millorar.

L'important, senyora vicepresidenta..., l'important és que el Govern, d'aquest informe, en tregui conclusions en termes de propostes legislatives, en termes de millores de procediments, com els grups parlamentaris fem modestament presentant propostes de resolució, etcètera. El que no pot ser és que això sigui un mer tràmit, que aquest informe sigui...

La presidenta

Senyor diputat..., ha d'acabar.

Salvador Milà i Solsona

Gràcies. Acabo, senyora presidenta. Que aquest informe sigui un pur tràmit, sinó que..., al revés, tingui accés a la millora de la nostra Administració i a la millora de la prestació de serveis als nostres ciutadans.

Gràcies, senyora presidenta, senyors consellers i senyor síndic.

La presidenta

En nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula la ilustre senyora Violant Mascaró.

Violant Mascaró i López

Moltes gràcies, senyora presidenta. Diputats, excel·lentíssim senyor Ribó, adjunts, equip del síndic que avui és aquí, síndics locals, persones que ens acompanyen, síndic de la Universitat de Barcelona, consellers, vicepresidenta..., m'adreço al Ple per valorar aquest informe del síndic de l'any passat, 2011.

I, en primer lloc, el que vull fer és traslladar la meva felicitació i la del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana a la feina del síndic i a la de tot el seu equip, des del primer fins a l'últim dels seus treballadors, com fem sempre que en tenim oportunitat, i aquest any amb un argument més pel fet de treballar amb menys personal, com ens vau dir, amb menys recursos, cosa que no ha impedit oferir més serveis, com també ha exposat avui el síndic.

Com diríem sovint, síndic, la tasca que fa el vostre equip demostra la bona salut del nostre país; és un reflex dels drets de la ciutadania, i també un motor perquè millorin els poders públics i les institucions del nostre país. I cal dir que tot això és en un any en què se'ls ha incrementat la feina. Vostè deia a la comissió que també havia incrementat l'actitud i l'esforç de la gent del síndic, n'estem del tot convençuts. I un dels motius és la situació financera, econòmica i social tan difícil que travessa el país i les persones que el confor-

men. S'ha anat dient al llarg de les intervencions que m'han precedit: un augment d'un 6 per cent en les actuacions, més que l'any passat; un increment d'un 32 per cent en les queixes i també en l'augment de persones ateses que ha augmentat un 23 per cent, prop de trenta-nou mil persones.

Vostè començava la seva intervenció a la comissió fent una afirmació telegràfica que també ha estat dita ara fa un moment. Ens deia que aquest any passat han observat polítiques públiques que al seu entendre tenen errors que duen a la indefensió o a l'erosió dels drets universals. I posava com a exemple el que ha passat amb la renda mínima d'inserció, amb tot d'exemples del que se'n diu, tècnicament, «mala praxi administrativa». Aquest fet ha marcat, ho creiem, una línia calenta en el contingut de l'informe 2011.

També ens ha parlat –ens en va parlar a la comissió i ens n'ha parlat avui– de les administracions no col·laboradores, les que incompleixen el que diu la llei i no responen als suggeriments dels síndic ni dóna els arguments pels quals no li respon. I, entre aquestes, les que en diu vostè «gens col·laboradores» –jo en diria «l'obstaculitzadora»–, n'hi ha una que incompleix recurrentment l'article 59 de la Llei del síndic, la Delegació del Govern espanyol a Catalunya, i més dissortadament amb dues demandes, pel que fa referència a l'informe del 2011, sobre drets lesionats que encara no han pogut ni contrastar al Centre d'Internament d'Estrangers.

El meu grup parlamentari no entén com és possible que la Delegació del Govern a Catalunya sigui una illa contínua, absent de l'actuació del síndic, l'única administració que incompleix la Llei del síndic d'una manera tan flagrant, i que ni la sindicatura ni el Parlament no tinguem eines per posar-hi solució.

Creiem que amb un canvi a la delegació –dirigint-la, fins fa poc, la diputada aquí al Parlament del Partit Popular, la senyora Llanos de Luna– canviaria alguna cosa. Ens va parlar, vostè, que hi havia bones paraules, però res no ha canviat. Aquests dies ha estat precisament noticia l'hermetisme i el poc respecte de la delegació de l'Estat a Catalunya amb la sindicatura de greuges per vetar-li l'acció a l'hora d'entrar al centre d'internament, amb uns arguments tan increïbles com que ja hi ha organismes que l'han visitat, com ara el Defensor del Pueblo. Vostè mateix deia que la proximitat evita duplicitats, per no dir estalvi econòmic.

I, és clar, senyora Dolors Montserrat, hi ha d'entrar sense avís previ; si no, la gràcia d'una visita anunciada en un centre d'internament, doncs, es perd pel camí.

Ens sembla clar, al Grup d'Esquerra Republicana, que una administració que rebutja l'entrada en una dependència pública del síndic, com a síndic i com a autoritat catalana per a la prevenció de la tortura, no demostra cap respecte cap a la institució, cap al Parlament, cap al país, ni cap als seus ciutadans, per no dir cap als drets que el síndic vol investigar.

L'entorpiment de la feina del síndic per part de la delegada del Govern espanyol a Catalunya avui –avui– és una esmena a la moció sobre transparència que curiosament ha elaborat el Partit Popular i que el Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana farà debatre durant el dia.

Avui també li anunciem que ha entrat al registre del Parlament una proposta de resolució per instar el Govern de l'Estat a la seva col·laboració amb la institució del Síndic de Greuges.

Però, si passem a matèria del seu informe, creiem que hem de destacar que les matèries, com ja han dit les persones que m'han precedit, han representat un major nombre de queixes, que han estat, per aquest ordre, serveis socials, administració publica, educació, seguretat ciutadana i justícia; amb un augment molt significatiu a serveis socials, que ha passat del 14 al 18 per cent. Any rere any, es van definint criteris, algunes de les qüestions són reiterades, algunes van sent criteris nous que es van definint, any rere any, com el de la presumpció de veracitat en els casos de denúncies, que ens ha semblat molt interessant, que posen en qüestió les denúncies que no reflecteixen només la comprovació del fet sancionable, sinó també les deduccions, els judicis de valor o les impressions que estan emparades en la presumpció de veracitat de la gent i de vegades s'alleuja la indefensió..., s'agreuja la indefensió que pot sentir el ciutadà.

També volem destacar una queixa que no ha estat dita encara, que és la que hem rebut de treballadors públics, una molt concreta: la dificultat per retornar al seu lloc de treball els treballadors públics que estaven en comissions especials o en excedències per incompatibilitat. L'any passat va ser un any de retorn de molts treballadors, pels canvis de govern local als ajuntaments, pel canvi de govern a la Generalitat. I ja li dèiem, síndic, a la comissió que aquest any també serà un any de retorn de molts interins, en veure reduïda la seva jornada i el sou en un 15 per cent per causa de la Llei de mesures, que estan demanant retornar a la plaça que tenen, inferior, d'un cos inferior, però com a funcionaris, i que ara mateix es troben i es trobaran amb dificultats, amb retards o amb incerteses administratives.

Una altra queixa agreujada el 2011, i aquesta sí que ha estat dita, és la gravetat que significa l'impagament de les administracions als seus proveïdors; ajuntaments que no paguen el que deuen perquè, en part, tampoc cobren el que els deu la Generalitat: Fons de cooperació, Pla d'obres i serveis, Fons estructurals, etcètera –i parlarem d'escoles bressol i de música. Però la Generalitat que tampoc, alhora, cobra el que li deu l'Estat espanyol: Fons de competitivitat o disposició addicional tercera.

Aquestes queixes, i no ens cansem de dir-ho des d'Esquerra Republicana, i per sort cada vegada més des d'estaments, col·lectius, partits i ciutadans, van molt més enllà. Les solucions de xoc, com explicava la senyora Montserrat, tant de la diputació com del Govern espanyol, palliaran la part urgent i puntual, l'ofec –l'ofec–, en aquest moment, que és insostenible, de les administracions, però el problema no és de finançament puntual, sinó de fons, de com es financen els ajuntaments, de com es finança el Govern de la Generalitat.

L'Estat espanyol no paga els seus deutes amb Catalunya, ni els compromisos estatutaris, ni els 16.000 milions d'euros en impostos que any rere any no retornen..., ni per pagar als ajuntaments el que se'ls deu, i els ajuntaments, alhora, als seus proveïdors, ni per tenir els serveis d'excel·lència que ens calen, malgrat que el portaveu del Partit Popular avui, el senyor Millo, deia que estàvem parlant d'un 1 per cent del pressupost dels deutes contrets. Amb aquest 1 per cent es poden fer tantes coses, en aquests moments de crisi, senyor Millo!

En tot cas, és un problema de fons, de finançament del país, de submissió i d'espoli fiscal sagnant, que cada dia és més sagnant, quan coneixem detalls del pressupost general de l'Estat cap a Catalunya.

Pel que fa a salut, hem rebut el 2011 queixes sobre llistes d'espera, sobre mala praxi mèdica, sobre el tracte rebut pel pacient, sobre farmàcia gratuïta. Com vostè diu, sobre el dret a la salut; el dret universal, com subratlla el síndic. Posa de valor l'excel·lent sistema de salut públic que tenim. I ens alegrem que digui que maldarà, a partir de les queixes, per preservar-lo i contribuir a la seva garantia, seguint la Carta de drets i deures dels ciutadans en relació amb la salut i l'atenció sanitària. Parlem d'intervencions quirúrgiques, de proves diagnòstiques, de consultes externes, d'obesitat mòrbida, de reproducció assistida. De fet, fa dues setmanes que la Comissió de Salut ha debatut a fons l'increment, ja dramàtic, de les llistes en intervencions que sobrepassen perillosament els períodes garantits pel Decret 154/2002.

I, pel que vam saber ahir per part del Govern espanyol, les queixes les tindrà també per les restriccions, les noves restriccions, en el pressupost català, però també el que vindrà del pressupost general de l'Estat per l'exclusió de moltes altres prestacions, com ara les pròtesis externes o l'exclusió directa del servei sanitari de la prestació sanitària d'una part de les persones que avui viuen a Catalunya.

Però la prestació de la renda mínima d'inserció és la que ha ocupat una part més important, molt important de les queixes. I ha dit avui que han observat i posat en relleu deficiències incompatibles amb la bona pràctica administrativa. Hem estat davant d'una mala administració, sense paliatius, pel canvi en el mètode de pagament el mes d'agost i pel col·lapse en aquell moment també del servei de consultes personals. La decisió de bloquejar el pagament queda dit que no va ser correcta, i és qualificada en el seu informe com de «suspensió d'un dret». És més, diu que l'Administració té facultat per comprovar el compliment dels requisits, però que s'ha de fer amb respecte a les garanties que marca el procediment administratiu comú i sempre amb una audiència a la persona interessada i amb una resolució expressa, motivada i notificada; un dubte sobre la situació de la persona no és suficient. I, si era poc, van suspendre un dret que fins i tot el Consell de Garanties Estatutàries aquest mateix mes de març ha dit que no s'esgota amb els límits pressupostaris. I parlem de la prestació que atén les necessitats més bàsiques dels col·lectius més febles.

Per reblar-ho més: hi ha retrocés, diu el síndic, per accedir a la prestació de renda mínima. Segons les noves normes del juliol, s'incrementen els requisits, són menys els qui hi poden accedir i sobretot es passa d'una prestació garantida a una que depèn de les disponibilitats pressupostàries.

Queixes sobre els retards en el reconeixement de la revisió de discapacitat i en el reconeixement de la dependència. En tot cas, aquestes qüestions han provocat, com no pot ser d'una altra manera, propostes de resolució, interpel·lacions i mocions al Ple per part del nostre grup parlamentari en aquests darrers mesos.

Recordem també que en aquest àmbit una bona part del conflicte el genera el fet que l'Estat espanyol no compleix amb el seu deure de pagament del 50 per cent d'aquesta prestació.

Qüestions d'ensenyament que són motiu de queixa, i ho heu explicat molt bé, i les repercussions que tenen també: l'accés als ajuts de menjadors, al transport escolar. I un increment important del nombre queixes especialment per l'increment en desigualtats i desequilibris en bona part per a l'accés de l'alumnat amb necessitats educatives especials. Pel que fa a l'educació inclusiva, per les llistes d'espera a l'hora d'accedir a les unitats de suport d'educació especial, restringides des de fa dos cursos; pels criteris d'admissió, que acaben de repetir-se el 2012, amb un decret de matriculació pel qual s'apliquen criteris de desempat que creen una forta sensació d'opacitat o d'arbitrarietat. Pel que fa a infància, podríem fer una síntesi amb onze paraules: menys polítiques familiars significa un augment de sol·licituds de recursos públics. Aquí, en salut, en infància i en família.

Cal remarcar la responsabilitat i el compromís dels treballadors públics que s'hi estan dedicant, que són els autors de les queixes en nom dels infants. I jo no em cansaré de donar-los l'agraïment perquè fan més amb menys en un moment en què ja és molt difícil justificar menys jornada, menys personal, més ràtios, menys pressupost.

I, en el cas de serveis concessionats en els centres de menors per empreses, vostè fa una observació que a mi em preocupa, quan hem de recordar a l'Administració que, si demana l'Administració uns mínims d'aptituds i uns màxims de garantia als cuidadors i als pares, igual ha de fer amb les empreses que tenen concertat el servei. I aquí hem de recordar que les retallades pressupostàries també afecten directament, impacten directament sobre els concerts educatius, sanitaris i socials, amb l'impacte que això significa o pot significar en la prestació del servei.

Pel que fa a salut mental, molt ràpid, s'ha disminuït l'oferta pública, com deia abans el representant d'Iniciativa, la pública, la privada no, amb la qual cosa, lligant amb el que hem anat dient, tenim més necessitats, menys oferta de recursos; no s'ha desplegat el Pla director de salut mental, ni el de trastorns mentals greus per a adolescents, els més vulnerables.

Un altre fenomen tractat a l'informe és el que fa referència a la seguretat ciutadana; moltes de les queixes

venien marcades pels fets al voltant del moviment del 15-M. Hi ha un fet rellevant: els límits del dret de reunió. Sabem que un dels pocs mitjans que té el ciutadà per expressar públicament les seves idees i les seves reivindicacions és justament l'ocupació de l'espai públic. I demana que es gestioni bé aquest espai urbà, com a espai no només per circular-hi, sinó com a espai de participació social i política. En tot cas, modular o prohibir aquest dret de reunió sobre els dubtes que els resultats puguin ser negatius no és suficient, dieu a l'informe.

El dia de la comissió us deia que acabava de veure una pintada en un mur que deia, ben gran: «Sóc jove i no tinc por.» Crec que la frase vol dir moltes coses; també que estem en un moment complex que hem de saber gestionar amb intel·ligència i amb justícia: prop del 50 per cent d'atur juvenil, poques o cap política de prevenció als joves més enllà d'aconsellar-los que agafin el primer vol a Londres i hi vagin a servir cafès per agafar fluïdesa en anglès, retallades, precarietat, indignació; en fi, circumstàncies que bé podrien servir per modular l'actuació social, política i policial.

I hi ha molts altres temes –i ja acabo, presidenta–: endeutament hipotecari, immigració, accés a la informació, conculcació de drets lingüístics. Senyora Montserrat, li ho he de dir, a part del nombre de queixes, el que és cert és que l'Administració de la Generalitat fa cas de les recomanacions del síndic i fa testimoniances traduïdes a la llengua que sol·licita el ciutadà; la *delegación de gobierno* espanyol es nega fins i tot a facilitar la informació requerida en aquestes mateixes queixes.

En tot cas, l'informe que avui sotmetem a consideració d'aquesta cambra representa un esforç molt gran, pedagògic, no és una radiografia de les mancances del nostre sistema públic, sinó de les queixes que els ciutadans s'atreveixen a fer.

La presidenta

Senyora diputada...

Violant Mascaró i López

I per acabar... Sí, acabo...

La presidenta

...ha d'acabar, eh?

Violant Mascaró i López

Deu segons, si us plau.

Com us he sentit a dir, síndic, qui fa una queixa fa un acte democràtic molt profund i molt sòlid; no és un acte qualsevol fer una queixa al síndic. Hi ha gent que té por de fer-la. Per la qual cosa tenen un valor molt gran els casos que tramiteu fins al final d'aquest acte democràtic i valent.

En aquest sentit, la nostra responsabilitat i el nostre compromís és no fer-ne un ús partidista govern-oposició, sinó derivar-ne tantes iniciatives parlamentàries com ja hem estat fent per procurar de cara al futur una reducció d'aquests casos més rellevants i fer de les nostres administracions els instruments útils que ajuden a viure millor.

Moltes gràcies, senyores i senyors.

La presidenta

En nom del Subgrup Parlamentari Ciutadans, té la paraula la ilustre senyora Carmen de Rivera.

Carmen de Rivera i Pla

Gracias, presidenta. *Consellers, consellera*, diputadas, diputados, nuestras primeras palabras deben ser de reconocimiento a esta institución y a su contribución a la defensa de los derechos de todos los ciudadanos de Cataluña y a usted por la exposición de este detallado informe.

Desde Ciutadans compartimos su diagnóstico sobre la incidencia de la situación económica en los derechos de los ciudadanos y hacemos nuestra su petición de ser más cuidadosos a la hora de llevar a cabo las reducciones presupuestarias, ya que esto pone en riesgo la garantía de derechos tan básicos como lo es el derecho a la sanidad, a la educación y a las prestaciones sociales.

Igualmente, coincidimos en la valoración que hace el *síndic* sobre la descoordinación entre administraciones y la coordinación como factor clave para la correcta prestación de servicios por parte de las mismas.

Se indica en el informe que se han producido determinadas decisiones y actuaciones en el ámbito de las políticas públicas que conllevaron una afectación negativa del ejercicio de derechos individuales y de malas prácticas administrativas, señalando un significativo aumento porcentual en atención a personas, consultas y quejas recibidas, lo que manifiesta la creciente actividad e importancia de su institución, destacable a todas luces; pero, por otra, saca a colación el hecho de que más y más personas acuden a su institución ante la posible vulneración de sus derechos por parte de la Administración.

Hablemos ahora de las actuaciones más destacadas del *síndic* durante el 2011. En primer lugar, las intervenciones que se destacan por encima de todas, y son en el ámbito de los servicios sociales, que representaron un 18 por ciento del total de quejas recibidas por su institución; como en el caso de la renta mínima de inserción, prestación básica para los ciudadanos que puede estar en peligro a causa de los recortes presupuestarios aprobados y, como usted señala, por algunas deficiencias administrativas. Y déjeme añadir la desastrosa gestión de los cambios introducidos en el pago de la renta mínima, que provocó graves situaciones y perjuicios a personas con absoluta dependencia de esta renta. A esto se añaden las quejas recibidas sobre el retraso de la tramitación de los procedimientos de dependencia.

En segundo lugar, ponemos en consideración el tema de las quejas lingüísticas. Y, en este sentido, destacamos las quejas de los castellanoparlantes en aspectos como la actividad administrativa y en la tramitación de expedientes exclusivamente en lengua catalana, como es el caso de los expedientes médicos o expedientes escolares.

Sabemos su opinión, como *síndic*, de que se ha de garantizar a los ciudadanos una atención bilingüe, pero desde nuestro punto de vista no se tiene por qué solicitar expresamente o tener que llegar a hacer una queja al defensor, al Síndic de Greuges..., decía, no se tiene por qué solicitar expresamente esa atención en castellano, debería darse directamente en los dos idiomas cooficiales de Cataluña, sin mayores problemas.

Después, en el informe, se vuelve a destacar la situación de miles de familias que no pueden hacer frente a su hipoteca. Y usted destaca algunas medidas para hacer frente al sobrendeudamiento hipotecario.

Le agradecemos, des de este grupo parlamentario todas estas actuaciones, y compartimos con usted el diagnóstico y la necesidad de establecer exenciones fiscales y de fomentar la dación en pago, y garantizar la posibilidad de agotar todas aquellas posibilidades de acceso a una vivienda a esas familias que pierden la suya. De hecho, nuestro grupo, con Iniciativa y Esquerra presentó un proyecto de ley donde se contempla la dación en pago, y, actualmente, se está finalizando la redacción de una proposición conjunta, en este sentido, para presentarla en la Mesa del Congreso de los Diputados.

También pedimos su implicación y mediación en un asunto que afecta a muchos ciudadanos mayores, como es el tema de las participaciones preferentes, en el que tantos ciudadanos han visto como han perdido sus ahorros, los mismos que han ido a equilibrar balances de bancos y cajas.

También, y en cuarto lugar, volvemos a hablar de nuestro sistema de salud y de las diversas quejas recibidas, como del aumento de las listas de espera que han aumentado en un 42 por ciento en el último año. Le exhortamos a que siga el camino de prestar toda la atención necesaria a esta problemática, y recogemos su sugerencia, que también hacemos nuestra, de revisar protocolos de pruebas diagnósticas e intervenciones quirúrgicas.

Por esta razón, la actuación del Síndic de Greuges es tan valiosa, y ahí recogemos su reflexión de que este Parlament, las diputadas y los diputados que componemos este Parlament, pensemos en la importancia y en lo valioso de la gestión del Síndic de Greuges, porque tiene la oportunidad y el deber de promover todas las medidas que sirvan como mejor garantía de los derechos de las personas. Nada más.

Muchas gracias.

La presidenta

En nom del Subgrup Parlamentari de Solidaritat per la Independència, té la paraula l'ilustre senyor Antoni Strubell i Trueta.

Antoni Strubell i Trueta

Senyora presidenta... Senyora vicepresidenta, conseller, síndic, al seu equip, salutacions des de Solidaritat, salutacions als síndics locals i universitaris.

Solidaritat..., voldria començar dient que fem una valoració positiva de l'Informe del Síndic de Greuges d'enguany, presentat en aquests temps de crisi, i creiem que des d'aquest Parlament i des del Govern s'ha de prendre bona nota del seu contingut.

Efectivament, la tasca feta no sols s'ha vist, significativament, condicionada durant el darrer any per les conseqüències socials de la crisi i per l'afectació dels drets socials que determinades decisions pressupostàries han pogut comportar, sinó per les mateixes retallades en què s'ha hagut de treballar, des de la sindicatura, d'un 10 per cent el 2011 i un 12 per cent el 2012.

De les conclusions presentades pel síndic i el seu equip, cal subratllar, des del nostre punt de vista, les següents qüestions i recomanacions.

Pel que fa a l'educació, l'informe assegura que cal qüestionar el tancament d'escoles, a les quals ens agradaria donar aquí nom i cara: les escoles La Muñeira, de Badia; Esparreguera II, Els Pins de Moja, abans esmentades; Can Periquet, de Palau-Solità i Plegamans, o l'Olga Xirinacs, de Tarragona.

I la pregunta que fem, juntament amb la sindicatura, és com podem estar tancant escoles, algunes de les quals fins i tot comunitats d'ensenyament, quan hi ha 21.000 alumnes més aquest curs? Qui es pot explicar això? I fa molt bé, la sindicatura en aixecar aquesta qüestió.

Les retallades a l'ensenyament estan afectant molt greument la qualitat de l'educació: els joves són el futur i el fracàs escolar la realitat. No guanyarem en aquests dos camps si tanquem escoles.

Pel que fa a les retallades en salut, que apunta el síndic, és evident que afecten molt greument l'assistència sanitària i, fins i tot, posen en perill vides. El síndic, també subratlla la necessitat d'impulsar l'Administració electrònica, i també fa una destacada aportació sobre el tema dels maltractaments als centres d'internament. I parla del reiterat incompliment de les empreses amb el Codi de consum, especialment pel que fa al tema lingüístic. En aquest aspecte, cal insistir que el Govern es plantegi la necessitat urgent de fer complir el Codi de consum, com va fer aprovar el passat Ple una moció de Solidaritat.

En el capítol d'Interior, el síndic apunta que cal revisar determinades actuacions policials. L'informe diu, concretament, que «la contundència dels agents antiavalots contra manifestants amb actituds pacífiques és inadmissible». També cal assegurar una correcta identificació dels antiavalots, com s'apunta.

El síndic també apunta, igualment, a constants incompliments en la Llei de dependència. És lamentable. I cal apuntar, un cop més, la tossuda veritat que, si nosaltres tinguéssim accés als nostres recursos i el que paguem en impostos, que ens són manllevats, podríem atendre els nostres dependents, amb escreix.

Igualment coincidim amb el síndic en el fet de lamentar la supressió dels ajuts al lloguer del jovent. Aquest pas dificulta l'emancipació i el futur dels joves, i els porta a l'emigració, com sembla recomanar el conseller Mena, que comença a ser de proporcions epidèmiques.

No podria ser aliè a l'informe el drama dels desnonaments amb la momentània, almenys solució, en forma de dació.

Finalment, cal lamentar amb el síndic l'alt grau d'incompliment de les resolucions del síndic, un 16 per cent; però, més enllà dels continguts, valorem l'esforç del síndic a l'hora de saber trobar equilibris entre la imparcialitat política i l'actuació d'una administració de defensa en plena època de crisi.

Com diu l'informe, els poders públics continuen disposant de la discrecionalitat necessària per establir, dins dels marges donats, la priorització de les partides pressupostàries i l'enfocament de les polítiques públiques. Estem, doncs, en un temps de valoració de les prioritzacions i, efectivament, el síndic ha fet bé en els darrers anys d'apuntar que les reduccions pressupostàries i la descoordinació entre les administracions podien vulnerar els drets de les persones, perquè així és en molts casos, retallar és retallar drets. Per tant, no es pot fer abstracció de la crisi ni justificar les especials mancances de l'Administració en aquest temps de crisi, ni serveix de justificació que així hagi estat.

No és estrany, doncs, aquest 31,6 per cent d'increment de les queixes rebudes i les actuacions d'ofici amb relació a l'any anterior amb 35,9 per cent més d'actuacions. Cal felicitar-nos que les recomanacions hagin estat assumides per l'Administració en un 92 per cent dels casos i que no hi hagi administracions obstaculitzadores de la tasca del síndic.

Tanmateix, cal lamentar que l'informe de l'any que ve, segurament no podrà repetir aquest èxit, i caldrà parlar d'un fet greu, gravíssim, ocorregut el passat 17 de març en què el Síndic de Greuges i el seu equip no van poder accedir al Centre d'Internament d'Estrangers a la Zona Franca. Que no hagi pogut accedir a un centre públic dins del nostre territori la màxima autoritat per a l'observança dels drets humans i dels drets dels ciutadans davant de l'Administració és un fet gravíssim.

És una manca de respecte envers les institucions nacionals catalanes que el Síndic de Greuges del país, en atenció a les seves competències, no hi hagi pogut tenir accés. Pensem que el Govern espanyol ha de donar plenes garanties a aquest Parlament, que aquesta mena de comportaments no es reproduiran. No podem permetre la possibilitat que en el nostre país, en plena Unió Europea, hi pugui haver res semblant a un Guantánamo, un espai d'ombra legislativa –d'ombra legislativa– on la màxima autoritat en defensa del poble a Catalunya, no hagi pogut tenir accés. És un fet prou greu, Partit Popular, i hauríeu de ser a l'alçada de reconèixer-ho.

Per acabar, senyora presidenta..., si em dóna un segon més per anar acabant, també voldria fer un comentari sobre el que ha estat, potser, el moment més polèmic o sensible de l'any, en ocasió del tema de la gestió de la prestació de la renda mínima d'inserció; d'aquells moments en els quals la tensió entre Govern i síndic ha posat a prova el mecanisme de la institució, aspecte, per altra banda, lògic, quan tenim en compte la quantitat de queixes rebudes.

De nou, voldria dir que, des de Solidaritat, no tenim cap queixa a fer per al tractament de la incidència provocada el mes d'agost passat, en el lamentable afer del PIRMI. Considerem que el síndic no feia política, com denunciava algun sector del govern, sinó que obrava en conseqüència a l'allau d'incidències plantejades per les persones interessades i, en molts casos, per professionals dels serveis socials bàsics.

Per acabar, i tornant a l'informe d'enguany, voldria felicitar, doncs, l'equip del síndic, i que tinguem un síndic plenament proactiu que surti al territori i ofereixi proximitat als ciutadans de comarques.

Moltes gràcies.

La presidenta

Té la paraula l'ilustre senyor Joan Laporta.

Joan Laporta i Estruch

Gràcies, molt honorable presidenta. Honorable vicepresidenta, honorable conseller, honorable senyor Rafael Ribó, síndic de greuges de Catalunya, honorables síndics locals i universitaris..., bé, en primer lloc, agrair la presentació de l'informe de la sindicatura de greuges de Catalunya, també agrair el seu esforç i la seva dedicació a tota la sindicatura, i, doncs, agrair la claredat de l'exposició de les tasques fetes durant l'any 2011.

Respecte a les reflexions i recomanacions de l'informe, dir que les veiem emmarcades en els principis rectors de la política social i econòmica, com ara el risc d'exclusió social, i també les inquietuds per a les reduccions pressupostàries com a conseqüència del dèficit fiscal que pateix Catalunya; un dèficit fiscal que paguem els catalans i que és conseqüència d'aquest sistema de finançament injust que pateix el país.

Pensem, com bé es dedueix de l'informe, que en època de crisi econòmica, doncs, el que cal és que les administracions públiques garanteixin el benestar de tots els ciutadans, prioritzant aquest benestar per damunt d'altres polítiques i ideologies.

També, d'una lectura de l'informe, doncs, veiem que els ciutadans demanen una administració més permeable, una administració més eficaç, una administració més eficient en la gestió; demanen una administració transparent, i, també, doncs, una administració que actuï..., que actuï amb més celeritat en la resolució de conflictes, en la prevenció i en la mediació.

De l'informe, doncs, jo em reafirmo que cal un programa de simplificació administrativa en els tràmits de les llicències i de les autoritzacions d'activitats econòmiques, i també, doncs, reitero la meva posició respecte al fet que cal afavorir l'activitat empresarial i l'esperit emprenedor, tenint en compte la responsabi-

litat social corporativa, les lliures iniciatives i també les condicions de competència; tot això per fomentar una economia productiva que és motor del foment de l'ocupació i que segur que és necessària per sortir de la crisi.

I, per acabar, presidenta, no em puc estar, també, de comentar les referències que s'han fet a l'actuació de la delegada del Govern del Partit Popular.

Miri, il·lustre diputada, senyora Dolors Montserrat, no perquè aixequi vostè més el to del seu discurs podrà tapar aquest acte d'indignitat que va fer la delegada del Govern del Partit Popular a Catalunya, impedint..., quan impedeix l'entrada del síndic, que, en el ple exercici de les seves competències, volia investigar, volia inspeccionar què succeeix en el CIE de la Zona Franca.

Moltes gràcies, il·lustres diputats i diputades. I reiterar els meus agraïments a la sindicatura de greuges de Catalunya.

Gràcies.

La presidenta

En nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula l'il·lustre senyor Ferran Falcó.

Ferran Falcó i Isern

Presidenta... Vicepresidenta, conseller, diputades, diputats, síndic, síndics locals que ens acompanyen, síndic universitari, les sessions de la Comissió del Síndic de Greuges que es van celebrar van servir per tornar a constatar la importància de la feina de la sindicatura de greuges de Catalunya. Vam constatar que la institució manté en molt bona forma la seva posició de control de la qualitat i de la legalitat de l'acció de les administracions públiques en la seva relació amb els ciutadans. Vam constatar que és una institució que treballa, que es fa present i que es fa influent. I de tot això ens en felicitem. I ja ho vàrem dir en les sessions de la comissió.

Però, més enllà d'aquest fet, fins a cert punt conseqüència del caràcter institucional i de la llei pròpia que regula la figura del síndic i de l'organisme que encapçala, la comissió també va servir, des del nostre punt de vista, per posar de manifest diverses qüestions que voldria destacar en aquesta intervenció.

La primera és que, en el context de crisi econòmica que patim, la figura de la sindicatura pren més relleu i més protagonisme. I és en un context com l'actual, quan les administracions tenen més dificultats per prestar determinats serveis, que la sindicatura juga un paper essencial de control per garantir no només el respecte als drets dels ciutadans, sinó, i sobretot, la correcta cobertura en termes quantitatius i qualitatius dels serveis públics essencials. I això la nostra sindicatura ho va fer l'any 2011 igual que ho havia fet en anys anteriors.

I l'informe del síndic de l'any 2011 mostra un augment de queixes que el nostre grup atribueix evidentment al context polític, social i econòmic que viu el país. I no és la nostra intenció –no és la nostra intenció– amagar les dades o passar-les per alt. Sabem que n'hi ha hagut més; també sabem que no és la primera vegada que n'hi ha i que els qui només analitzen aquest any i s'obliden dels altres potser pateixen una amnèsia selectiva que evidencia el biaix polític, el biaix polític que volen donar a uns informes que potser caldria analitzar amb més objectivitat.

Nosaltres, tal com vàrem fer en la comissió, estem en disposició de compartir les raons per les quals això és així, les raons per les quals hi ha més queixes. I és evident que una de les raons és la reducció obligada de la despesa de la Generalitat. Imaginin que qualsevol de vostès, per posar un exemple, arriba a un lloc, en aquest cas un departament de la Generalitat, i es troba 100 milions d'euros compromesos per pagar i sense consignació pressupostària. Si vostès fossin perceptors d'una mínima part d'aquest deute i els el diferissin o se'n veïessin perjudicats, com a mínim anirien al síndic a presentar una queixa. Per tant, que hi hagi més queixes és lògic.

També ho és si tenim en compte que hi ha hagut tota una sèrie de queixes col·lectives que responen a campanyes de base social i de fons polític, que s'han mobilitzat legítimament –legítimament–, que s'han mobilitzat contra les anomenades «retallades». Per tant, comptat i debatut, les xifres reflecteixen una realitat dibuixada per la mateixa inèrcia d'una institució que funciona i que, a més de les queixes habituals, ha acollit totes aquelles que han aprofitat aquesta institució per donar més ressò a les veus contràries a les polítiques a les quals s'ha vist abocat..., a fer el Govern de la Generalitat, per tres raons prou conegudes, però que val la pena repetir: l'herència rebuda pel tripartit, la crisi mundial i el tancament dels mercats financers, i l'espoli fiscal que pateix Catalunya.

Però voldria destacar, més enllà de les queixes en si mateixes, un fet que per nosaltres és important: creix l'activitat i creixen les queixes, sí, però el 92 per cent de les recomanacions que fa la sindicatura s'atenen i el 84 per cent s'acompleixen. I també, com diu l'informe, l'Administració de la Generalitat respon i col·labora millor que en anys anteriors, i que allà on hi ha algun obstacle, encara, és al món local, per bé que el nostre grup parlamentari considera que, si és així, no és pas per obstruccionisme, sinó que és per manca de mitjans.

I deia que, malgrat aquest advers context, és important destacar l'estabilitat en la suma conjunta de queixes i d'actuacions de la sindicatura –de 21.504 a 22.729–, i que les actuacions d'ofici pràcticament no varien, es mantenen en el zero i mig del total d'actuacions de la sindicatura.

Quant a la particularitat d'algunes de les actuacions analitzades, cal dir que a la comissió es van abordar qüestions complexes com són les relacionades amb l'educació pública. L'informe del síndic exposat a la comissió plantejava queixes i planteja queixes en els processos, per exemple, d'admissió d'alumnat, destacant entre d'altres la que fa referència als nous criteris aplicables en cas d'empat. És evident que el nostre

grup i el Govern no comparteixen el criteri de l'informe de la sindicatura, perquè entenem que el nou marc no introdueix aspectes d'arbitrarietat. És una opinió del síndic que evidentment nosaltres respectem, però que des del nostre punt de vista topa amb un fet prou significatiu: és que totes aquestes mesures han estat aprovades pel Consell Escolar de Catalunya i per tant comptem amb l'aval de la comunitat educativa del nostre país.

No tot són crítiques evidentment. L'informe valora positivament la reducció de mòduls prefabricats fins a l'actual xifra de mil quinze.

I en sanitat s'ha destacat..., és fins a cert punt sorprenent que les queixes en matèria sanitària, malgrat haver estat l'any 2011 l'any en què s'han aplicat els ajustos més importants, s'hagin mantingut estables respecte als anys anteriors. És realment una dada destacable.

I un parell de qüestions més; la primera, referent a la tardança que el síndic posa de manifest sobre el reconeixement del grau de dependència. Aquesta qüestió apareix a l'informe del 2011, també en l'informe del 2010, amb el matís que l'actual Govern hi està actuant d'una manera diferent que l'anterior: està complint amb els terminis, està incrementant les hores d'atenció, està incrementant els equips de valoració.

I la segona qüestió –avui també se n'ha parlat– és la de la problemàtica al voltant de la renda mínima d'inserció. Hem admès que la revisió d'aquesta prestació s'hauria pogut fer millor, fins i tot en el seu moment es van demanar disculpes per qui hagués pogut sentir-se'n afectat, però no podem admetre i no admetem que no s'hi actués, perquè, sense entrar en més detalls, la revisió de la renda mínima d'inserció obeïa a l'opinió general del tercer sector i dels treballadors de l'Administració, que demanaven i reclamaven que s'arribés al punt de posar-la al dia. I això és el que es va fer. Senyor Milà, no es va actuar amb presumpció d'incompliment; el que es va fer va ser assegurar que no hi hagués incompliment per assegurar que, amb menors recursos, els menors recursos arribessin, anessin a aquelles persones que realment ho necessitaven.

Aquestes són des del nostre punt de vista les grans xifres i alguns dels elements més significatius de l'informe analitzat en comissió. Però, més enllà d'això, el debat que es va establir a la comissió també va permetre constatar altres aspectes que nosaltres volem explicar avui aquí.

El nostre grup va instar el síndic a no deixar que la institució sigui utilitzada com a complement de l'oposició. Avui continuem mantenint aquesta posició; avui la reiterem, especialment després d'haver escoltat alguna –alguna– intervenció precedent, que una altra vegada, com es va fer en la comissió, aprofita certes dades de l'informe del síndic per fer-ne material de càrrega contra el Govern, oblidant una cosa que és essencial, que és que, si bé el Govern és òbviament responsable de les decisions que pren, també és cert que el context i l'herència hi tenen un paper molt significatiu i que ni el context ni sobretot l'herència són responsabilitat exclusiva del Govern que recolza aquest grup parlamentari.

Ja li vàrem dir al síndic, i avui ho reiterem, que no és cosa ni responsabilitat seva, però que hem d'impedir entre tots que la sindicatura sigui utilitzada com un instrument polític i que l'hem de convertir entre tots, també, en un espai de reflexió conjunta que ens permeti millorar els procediments de l'Administració i la qualitat de la seva relació amb els ciutadans.

Ho dic perquè hi ha qui té la temptació d'utilitzar afirmacions que pugui fer el síndic per refermar la seva legítima posició política. Per exemple, en matèria de seguretat. Aquesta qüestió durant l'any 2011 va generar certa activitat del síndic pels incidents en l'operació de la plaça de Catalunya. Li vàrem manifestar al síndic, i avui ho reiterem, que, respecte a l'ocupació de la plaça de Catalunya i l'actuació dels Mossos d'Esquadra, no compartim algunes de les afirmacions que es fan en el seu informe. En primer lloc, perquè aquest grup i el Govern al qual dóna suport aquest grup estem convençuts que l'actuació dels Mossos d'Esquadra va ser proporcionada, oportuna i congruent; és més, convidem a llegir la sentència del Jutjat d'Instrucció número 4 que va exonerar de qualsevol culpabilitat el Departament d'Interior i va deixar ben clar l'ajustament de les actuacions als protocols policials vigents.

Des del nostre grup també li vàrem demanar al síndic, i li ho reiterem en aquesta sessió, que ens ajudi a tots plegats en diverses qüestions. Una fa referència a la immigració, a reforçar la tasca que emana del Pacte nacional per la immigració, i de forma especial que la sindicatura de greuges ens ajudi a apagar rumors sobre, per exemple, l'ús dels serveis socials per part de la població nouvinguda o la seva aportació al PIB català. Una institució com la sindicatura de greuges, que té un contacte molt directe amb la ciutadania, ens ha de poder ajudar en aquest sentit en favor de la cohesió social.

I també el vàrem instar i instem el síndic avui a ajudar-nos a fer pedagogia en el seu contacte directe amb els ciutadans en una qüestió que reconeixem que és complexa com és la de l'injust sistema de finançament que pateix el nostre país i la seva influència directa, agradi o no agradi, influència directíssima, sobre la capacitat de prestar serveis per part de la Generalitat i dels ajuntaments. I no estem pas demanant que això serveixi d'excusa per tapar mals procediments o mala governança o mala administració, estem dient que s'hauria d'explicar als ciutadans que darrere d'una queixa hi pot haver una manca de finançament deguda a l'espoli fiscal que pateix el nostre país.

Perquè si l'Estat no paga és evident que això fa que se'n ressentin, per exemple, els centres especials de treball. I si l'Estat no paga ni el que deu ni el que correspon que pagui, passa el que passa, per exemple, amb el transport públic, que, malgrat que la Generalitat hi posi més diners i l'Ajuntament de Barcelona hi posi més diners, cal augmentar les tarifes. Per tant, sobre tot això també demanem a la sindicatura de greuges un paper rellevant en la consecució del pacte fiscal per a Catalunya.

I li vàrem demanar i li demanem al síndic ajuda també en la necessària pedagogia que hem de fer amb relació a quins són els drets socials bàsics. Ens vàrem preguntar i

ens preguntem, i creiem que ho haurien de fer els partits polítics, les administracions, els ciutadans, si ho és la sisena hora, un dret social bàsic, si ho és un complement salarial d'un funcionari, si ho és un aparcament gratuït en un hospital, si ho és un ensenyament musical.

La sindicatura, en el seu paper d'àrbitre i fiscalitzador, hauria, des del nostre punt de vista, de començar a explorar –i aquesta és una reflexió que hauríem de fer tots i totes les institucions d'aquest país– una reflexió de quins són els límits dels serveis bàsics que les administracions han de prestar.

Des del Grup de Convergència i Unió vàrem fer un prec més al síndic, que avui reiterem: que ens ajudi a assegurar que es legisla amb capacitat financera, que no ens torni a passar el que ens ha passat amb la Llei de dependència.

I, finalment, el nostre grup va posar de manifest una qüestió que crec que convé destacar, perquè avui també ha sortit, de forma sorprenent: la suposada existència d'un conflicte lingüístic a Catalunya. Quan només l'1,7 per cent de les queixes que arriben a la sindicatura tenen a veure amb una presumpta discriminació en català o en castellà, vol dir que en aquest país no hi ha conflicte lingüístic i que els qui s'entesten a fer política amb això, doncs, queden molt, molt, molt posats en evidència.

Nosaltres creiem que l'acció del síndic posa de manifest que hi ha coses que s'han de millorar, és clar que sí, que s'ha de continuar apostant per una dotació quantitativa i qualitativa necessària per fer que els ciutadans rebin uns serveis públics a l'alçada d'una societat avançada com la nostra i que el país necessita un pacte fiscal que faci sostenible el nostre autogovern.

Però també creiem que les dades de l'informe de la sindicatura demostren que, malgrat que ens trobem davant d'una situació econòmica i social sense precedents en la nostra història recent, la prestació dels serveis públics suporta prou bé la pressió a la qual està sotmesa, perquè el nivell de queixes no s'incrementa exponencialment, és a dir, en paral·lel a l'agreujament de la situació macroeconòmica del nostre entorn.

Vostè ha dit, síndic, una cosa que m'ha agradat molt: «Easy to say, hard to do it.» Li dono les gràcies per haver-ho dit. Jo hi afegiria, manllevant Churchill: «Let's go forward together» –anem endavant junts.

Síndic, bona feina; traguem-ne una lliçó positiva, que ens ajudi a millorar en benefici del conjunt dels ciutadans de Catalunya.

Moltes gràcies.

(Marina Geli i Fàbrega demana per parlar.)

La presidenta

Senyora Geli...?

Marina Geli i Fàbrega

Per una demanda de rectificació d'unes dades, que ha donat el senyor Falcó, errònies.

La presidenta

Trenta segons.

Marina Geli i Fàbrega

Molt bé, moltes gràcies. De fet, li tocaria al síndic, perquè no és cap opinió, sinó que són dades: les queixes de salut l'any 2011 varen créixer un 40 per cent.

(Salvador Milà i Solsona demana per parlar.)

La presidenta

Senyor Milà...?

Salvador Milà i Solsona

Sí, per una precisió respecte a una afirmació que ha fet referint-se a la intervenció d'aquest grup...

Escolti'm...

La presidenta

Trenta segons...

Salvador Milà i Solsona

Sí, només per dir una cosa. L'objecte del síndic, no sé si ho sap el senyor Falcó, l'objecte del síndic és supervisar l'actuació de les administracions públiques i les pràctiques de bon govern o de mal govern. I això, amb bona llei, és bona política; això és política, altres coses no ho són. Per tant, és obvi que, si estem aquí, en aquest Parlament, i hem elegit un síndic de greuges, és perquè supervisi l'acció del Govern, no l'acció de l'oposició, sinó l'acció del Govern. I, per tant, hem de treure'n lliçons polítiques, lliçons de bon govern.

I si vol veure com s'utilitzava i com s'utilitza l'informe del síndic, li recomano, ja li ho vaig dir, que agafi el diari de sessions i repassi les intervencions de la portaveu a la Comissió del Síndic, la il·lustre senyora Elena Ribera, durant l'anterior mandat, i vostè veurà què és utilització política –legítima, per altra part– dels informes del síndic respecte a altres administracions. Que cou? Doncs, a part de rascar-s'hi, hem de solucionar la ferida.

La presidenta

Senyor diputat... *(Ferran Falcó i Isern demana per parlar.)* Senyor Falcó... Senyor Falcó, per...

Ferran Falcó i Isern

Sí...?

La presidenta

...per al·lusions?

Ferran Falcó i Isern

Per al·lusions o per contradiccions, no...

La presidenta

Trenta segons.

Ferran Falcó i Isern

...no ho domino exactament. Però, en tot cas, l'informe..., distribució segons la matèria de les actuacions iniciades durant el 2011: salut, en xifres, queixes, 575. Això és el que diu l'informe del síndic.

I responent a la intervenció del senyor Milà, nosaltres ens hem limitat a demanar-li que, quan llegeixi sentències i faci aquí explicació de sentències, les llegeixi senceres. Simplement això.

La presidenta

Acabat el debat, agraïm al síndic de greuges i al seu equip la seva presència i la seva participació en l'informe referent al 2011.

I continuem amb l'ordre del dia, amb el punt següent, que són les mocions.

Moció subsegüent a la interpel·lació al Govern sobre les infraestructures d'aigua i sanejament (tram. 302-00127/09)

La primera és la Moció subsegüent a la interpel·lació al Govern sobre les infraestructures d'aigua i sanejament, presentada pel Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa. Té la paraula l'honorable senyor Salvador Milà.

(Pausa llarga.)

El vicepresident primer

Quan vulgui, honorable diputat.

Salvador Milà i Solsona

Moltes gràcies, senyor president. Honorables conselers, i especialment el de política territorial, de Territori i Sostenibilitat, senyores i senyors diputats, bé, jo crec que la moció que hem presentat dóna resposta a una bona part del que va ser el debat que vàrem mantenir amb l'honorable conseller en l'anterior sessió. En quin sentit? Ens centrem purament i exclusivament en aquelles mesures i actuacions que la situació actual econòmica i financera de l'ACA no sols permet, sinó que obliga, amb bon govern –ara n'hem parlat, d'això, amb bon govern– a mantenir, millorar o atendre per complir, precisament, amb mandats imperatius.

Per això l'hem dividida en tres apartats. Molt ràpidament. En matèria de depuració i reutilització d'aigües residuals, la clau és actualitzar, obrir, posar en marxa aquelles instal·lacions de depuració que estan acabades o per acabar, i que es posin en marxa amb un calendari determinat; que hi hagi una bona utilització de l'aigua regenerada, precisament per aquells elements que poden causar..., o en aquelles circumstàncies que poden causar un retrocés en les millores mediambientals assolides –i aquí parlem, específicament, del delta del Llobregat, amb el tema de la intrusió marina, i del Consorci d'Aigües de Tarragona, fent executiu un conveni que estava paralitzat i que ens ha de permetre estalviar aigua de l'Ebre i alhora optimitzar la utilització de l'aigua industrial, cosa que sempre és bona–, i, sobretot, i és molt important, que es mantinguin i actualitzin les aportacions econòmiques a les administracions locals i als consorcis que gestionen estacions depuradores per garantir el bon funcionament conforme als seus estàndards de disseny. I això és fonamental; és el que demanen les administracions locals, i que l'agència ens actualitzi el pla d'actuació, el pla de sanejament, amb les instal·lacions previstes.

Sobre el tema de captacions i embassaments, també el mateix respecte a optimitzar la utilització de les instal·lacions de tractament d'aigua marina, tant a la Tordera com al delta del Llobregat, precisament per preservar els aqüífers, perquè no es malmetin les instal·lacions que tenim i perquè s'utilitzin les interconnexions que s'han fet en la regió metropolitana, que són obres importantíssimes, que és tant la connexió Fontsanta-Trinitat com la de des de Blanes fins a Cardedeu, que ens han de permetre optimitzar els recursos i aprofitar l'aigua dessalinitzada, preservant els aqüífers.

I, per últim, el gran altre paquet és el tema del retorn de l'aigua al Ter. Aquest és un compromís que aquest Parlament va prendre i amb què, en l'anterior mandat, el Grup de Convergència i Unió va ser especialment beL·ligerant. Doncs, cal mantenir aquest compromís i cal avançar..., o cal afrontar-lo d'una forma decidida. I, en el tema del control i supervisió del medi, no perdre –no perdre– un bagatge d'informació que és fonamental per a la bona gestió dels recursos hídrics.

Tot això que hem proposat a la moció, l'agència, deia, està en condicions ara d'afrontar-ho. Per què? Ho sap perfectament, el conseller: s'ha presentat la liquidació del pressupost del 2011; amb l'increment del cànon es cobreixen els costos d'explotació, costos d'explotació que van baixar dramàticament durant l'exercici 2011 però que ara, amb l'increment del cànon acordat a mitjans del 2011 i amb l'increment acordat ara fa un mes, pràcticament, respecte al cànon del 2012, han de permetre afrontar aquestes situacions.

Segona, perquè hi ha hagut un pla de refinançament, que és el que s'havia de fer, el pla de refinançament del deute que tenia l'Agència Catalana de l'Aigua amb el sistema financer. En això, creiem que a final de març del 2012 s'ha assolit ja un cert aplanament, com s'havia de fer –hi estem d'acord totalment i hi donem suport–, d'aquest deute.

Per tant, hem de tornar a utilitzar el cànon o la bona part del cànon per a allò per al que ha estat creat, que és el manteniment del medi, el sistema d'abastament, la seva qualitat i el sistema de recuperació, i, en definitiva, la preservació del conjunt del cicle de l'aigua, que és el que interessa.

En els termes de control de qualitat, és important destacar, en el control i seguiment de les masses d'aigua, que l'agència ha aprovat un pla per reestructurar